

Bilişsel Psikoloji: Düşüncenin Bilimi

Emre Özgen

Dünyamızı nasıl algılıyoruz? Bir fotoğraf makinesi gibi dış dünyanın resmini mi çekiyoruz, yoksa fiziksel dünyayı etkin bir şekilde aklımızda inşa mı ediyoruz? Hafızamız yaşadıklarımızı, gördüklerimizi bir bilgisayar gibi dosyalayıp kullanılmak üzere kayıt mı ediyor? Bilgilerimizi yaşam boyunca mı öğreniyoruz, yoksa doğuştan sahip olduğumuz bilgiler de mi var? Bu bilgileri nasıl kullanıyoruz; nasıl problem çözüyor, akıl yürütüyor, tahmin ediyor, mantık kullanıyoruz? Kısacası nasıl oluyor da “biliyoruz”? Bunlar, bilişsel psikolojinin araştırma alanındaki çok çeşitli sorulardan bazıları. Psikoloji biliminin alt dallarından biri olan bilişsel psikoloji, bilginin edinilmesi sürecini ve bu süreç içindeki çeşitli aşamaları kuramsal ve deneysel olarak araştırır. 1960’lı yıllardan bu yana psikoloji biliminin en etkin alanı sayılan bu dal, aslında hiç de o kadar yeni değildir.

Bilişsel Psikolojinin Tarihi

İnsan aklının nasıl çalıştığı, algı, öğrenme, hatırlama, bir dili konuşma, mantık yürütme gibi işlevleri nasıl başardığı gibi sorular insanlığın tarihi kadar eskidir. Örneğin Antik Yunan felsefecisi Aristo, aklın ve duyguların insanın kalbinde yer aldığını, beynin ise vücut sıcaklığını kontrol eden bir organ olduğunu düşünüyordu. Batı uygarlığı, aklın fiziksel süreçlerle açıklanabileceği fikrine bile karşıydı. Bugün, düş görmenin kortekste beyin kökünün neden olduğu bir olay olduğu biliniyor. Birkaç yüzyıl önce en bilge düşünürler bile rüyaların tanrılardan gelen mesajlar olduğunu savunuyordu. O dönemde insanın evrende özel bir yeri olduğu, bu yüzden de onun ruhunu oluşturan zihinsel işlevlerin beyin ve sinir sistemi gibi fiziksel ve biyolojik süreçlerle açıklanmasının mümkün olmadığına inanılırdı. Bu tür düşünce sistemlerinin en ünlülerinden ve önemini hala sürdürenlerinden biri, modern felsefenin ve analitik geometrinin kurucusu sayılan Descartes'la anılan Dualizm'dir. Bu akıma göre akıl (veya ruh) ile beden birbirinden çok farklıdır. Beden fiziksel ve biyolojik bir yapıyken akıl elle tutulamayan, fiziksel dünyanın dışında bir varlıktır.

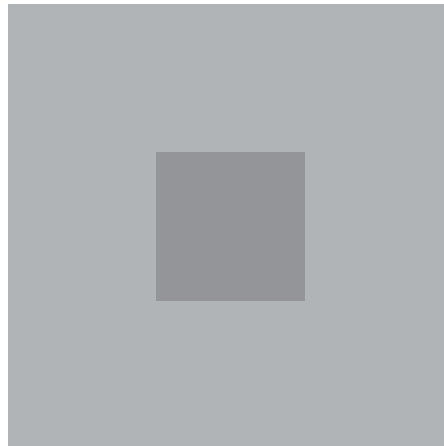
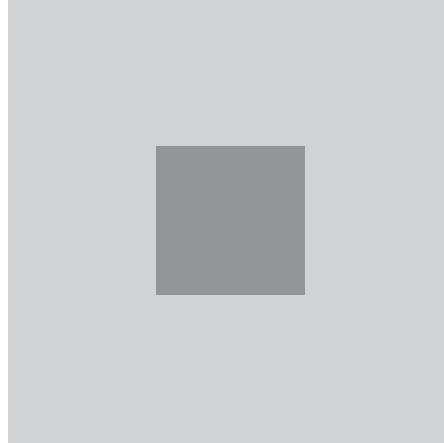
Dünyanın evrenin merkezi olmadığı, insanın tüm türler gibi evrim geçirerek şimdiki haline geldiği ve diğer türlerle çok büyük ölçüde ortak noktalara sahip olduğu gibi bilgiler ve düşünceler ortaya çıktıkça, insan aklının bilimsel olarak araştırılabilecek bir yapıda olduğu fikri giderek kabul gördü. İnsanların uyarılara tepki veriş süresinden yola çıkarak zihinsel süreçlerin hızını araştıran Donders (1818-1889), hafıza deneyleri yapan Ebbinghaus (1850-1909), psikoloji biliminin ilk ürünlerinden biri olan 1890 basımı Principles of Psychology kitabında hafıza, dikkat ve mantık gibi konularda deneyler anlatan William James, bilişsel psikolojinin ilk temsilcilerinden sayılabilir.

Kapalı Kutu, Bilgisayar ve Bilişsel Devrim

Psikoloji biliminin tarihinde bilişsel psikolojinin 1920'ler ile 1960'lar arasında haritadan silindiğini görürüz. Bunun en önemli nedeninin o dönemde son derece baskın olan Davranışçılık akımı olduğu kabul edilir. Bu akıma göre, psikoloji bir bilim olmak istiyorsa sadece gözlemlenebilir şeylerle ilgilenmelidir. Akıl bir kapalı kutudur. Aklın içinde ne gibi şeyler olup bittiğini araştırmaya çalışmak olanaksızdır. Davranışçılık'ta önemli olan uyarın-cevap ilişkisidir. Bu kapalı kutu belli uyarılara belli cevaplar verir, annesini gören çocuğun gülümsemesi gibi. Amaç bu uyarın-cevap ilişkisini ortaya çıkarmaktır. İnsanların hangi durumlarda ne tepkiler vereceğini kestirmek bu bilimin amacı olduğuna göre, "içeride" neler olup bittiği önemli değildir. 1950'li yıllarda bilgisayarların yaygınlaşmasıyla birlikte bilgi işleme olarak bilinen yaklaşım güç kazandı. İnsan

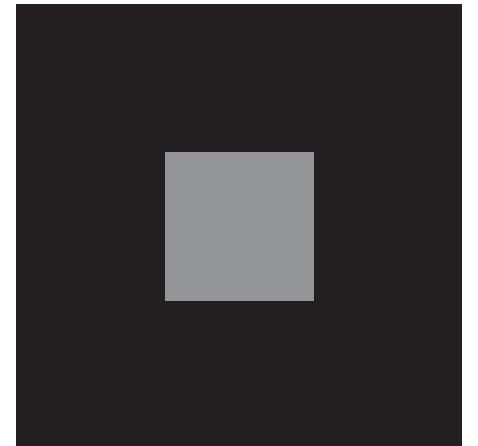
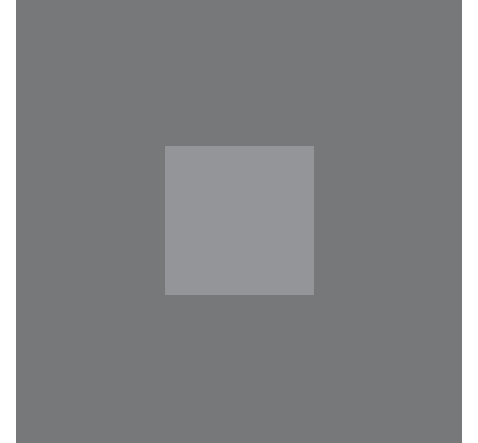
aklını anlamak için bir bilgisayarı model olarak kullanabileceğimizi düşünen psikoloji bilimcileri, kapalı kutunun içinde neler olup bittiğini anlamının gerekliliğine dikkat çektiler. Bir bilgisayar yapmak ya da onu doğru anlamak için, bilgisayarın çalışırken bilgiyi kesin olarak hangi aşamalardan geçirdiğini bilmek gerekiyordu. Aynı şey insan aklı için de yapılamaz mıydı? Bu anlayışla, bilginin duyular ve algı yoluyla beyne girip kısa dönemli ve kısıtlı kapasiteye sahip bir hafıza aşamasına ulaşması, sonra da bir çeşit filtreden geçerek uzun dönem hafızaya alınması gibi birkaç aşamalı modeller ortaya atıldı. Bu modeller basit veya karmaşık, seri veya paralel işleme, dijital bilgisayar veya nöral net modelleri gibi farklı anlayışları yansıttırsa da aralarındaki ortak nokta şuydu: Bilginin duyulardan geçtikten sonra dönüştürülmesi, indirgenmesi, anlamlandırılması, saklanması, depolandığı yerden çıkarılması ve kullanılması gibi çok çeşitli aşamaların her biri deneysel olarak araştırılabildi. Bir başka deyişle, bilişsel psikoloji doğmuştu.

İşte bu noktadan itibaren dünyada bir bilişsel devrim yaşandığı söylenebilir. Bir doğa bilimi yaklaşımıyla çalışılan bu alandaki sayısız bilimsel bulgu, günlük hayatta doğrudan kullanılmaktadır. Bu sayede bilişsel psikoloji hem psikoloji biliminde hem de dünyadaki akademik çevrelerde kısa sürede kabul görmüştür.

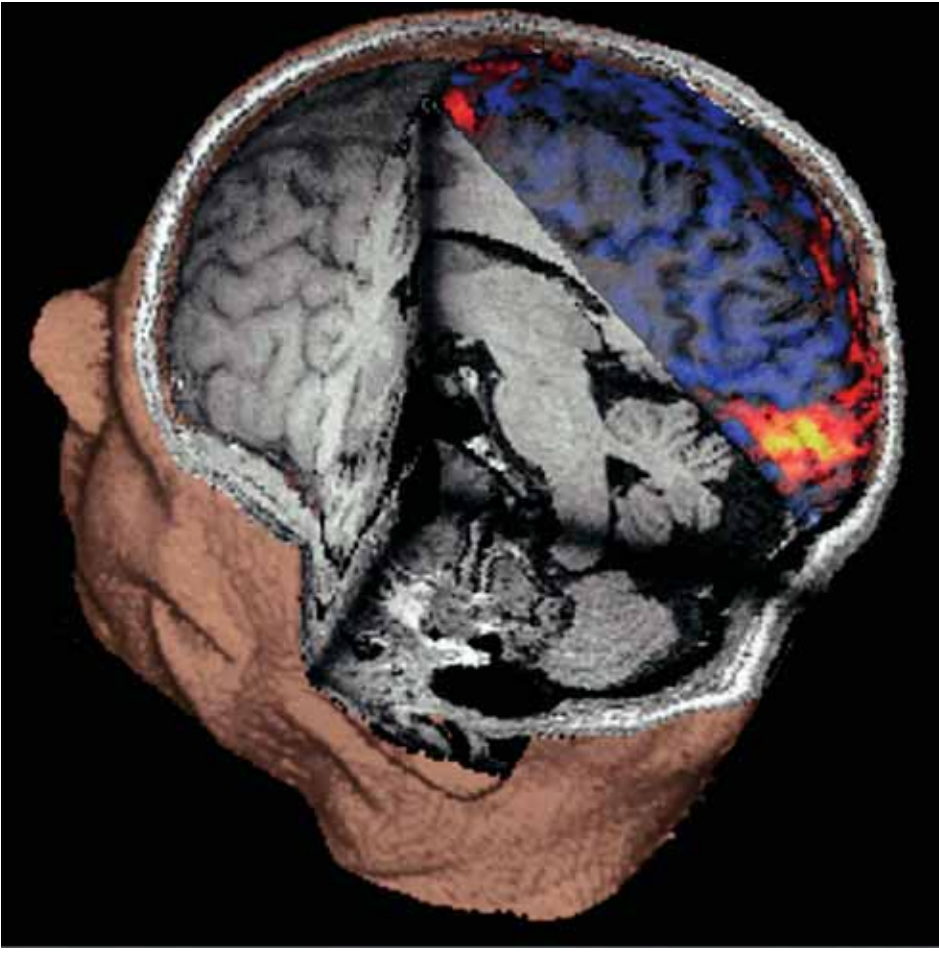

Teoride ve Uygulamada Bilişsel Psikoloji

Biliş duyularla başlar. Duyularımız ve algısal sistemlerimiz, dış dünyayla etkileşimimizin ilk aşamasıdır. Duyularımız hakkında birçok fizyolojik bilgiye sahibiz. Örneğin retinadaki üç çeşit reseptör (alıcı hücre) sayesinde renk ayrımı yapabiliyoruz. Peki ışık retinadan beyne doğru yola çıktıktan sonra neler oluyor? Şekilde dört büyük kare ve onların merkezinde dört küçük kare görüyorsunuz. Bu küçük karelerin hepsi aynı renkte! İnanmak güç değil mi? Bu karelerin etrafını bir kağıtla örterseniz inanmanız kolaylaşacaktır.

İçteki karelerin hepsi aynı renkte olmasına rağmen çevreleri farklı. Bu yüzden onları çok farklı algılıyoruz.

Renkli bölgeler, akılla ilgili işlevlerin beyinde nerelerde meydana geldiğini gösteriyor.

Bu küçük örnekten anlaşılabilir gibi, duyarımızdan gelen sinyaller daha en baştan birtakım matematik hesaplarla anlamlandırılıyor ve bu yeniden inşa sürecinde görsel sistemimiz bazen hatalar bile yapıyor. Algı hakkında, özellikle de görsel algı konusunda bilişsel psikolojinin elde ettiği bulgular, şu anda beyin hakkındaki bilgilerimizin en büyük kısmını oluşturuyor. Bu da sadece aklın işleyişi hakkındaki bilimsel merakımızı gidermekle kalmıyor, aynı zamanda gündelik hayatımızda endüstriyel sistemlerin ergonomik tasarımından eğitimde kullanılan malzemelere, bilgisayarlarda kullanılan görsel sistemlerden jet pilotlarının eğitimine kadar pek çok uygulama alanında önemli katkılar sağlıyor.

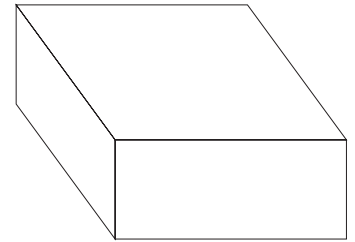
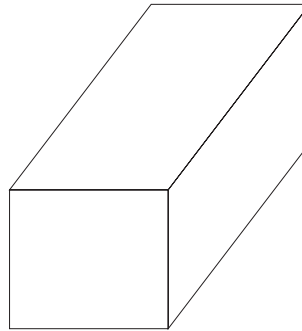
Konuya kendi araştırmalarımın örneklerle devam etmek istiyorum. Bilişsel psikologlar, insanların görülemeyecek kadar küçük veya belirsiz uyarıları (çok küçük ve silik bir nokta gibi) günlerce, hatta haftalarca süren laboratuvar eğitimlerinden geçtikten sonra görülebilir duruma geldiklerini gözlemlediler. Bir başka ifadeyle bizler görmeyi öğrenebiliyor, yani görme duyumuzu geliştirebiliyoruz. Buna algısal öğrenme adı veriliyor. Bu alanda son yıllarda sayısız bulgu elde edildi. Böyle bir öğrenmenin beyindeki görsel kortekste fizyolojik değişimlere yol açtığı keşfedildi. Bu son derece ilginç bulgunun ne gibi uygulamalara olanak sağlayacağını kestirmek güç değil.

İngiltere'deki çalışma arkadaşlarımdan bazıları, kanser teşhisi yapabilmek için röntgenlerde fark edilmesi çok zor hücreleri görmek zorunda olan teknisyenlerin bu bulgular doğrultusunda eğitilmesi üzerinde çalışıyorlar.

Duyularımızdan ve algısal sistemlerimizden geçen bilgilerin kullanılmak üzere saklanması gerekir. Bu görevi yerine getiren bellek, bilişin çok önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bellek konusundaki araştırmaların kökleri çok eskilere dayansa da bilişsel psikolojide

nesnel ve deneysel yöntemlerle elde edilen bulgular, ancak son elli yılda belleğin yapısı hakkında çok önemli bilgiler sağlayabildi. Belleğin çeşitli mekanizmalardan ve aşamalardan oluştuğu konusunda birçok bulgu var. Rehberde okuduğumuz telefon numarasını, çevirene kadar aklımızda tutmamızı sağlayan kısa dönem bellek veya beş yaşındayken annemizin söylediği sözleri kelimesi kelimesine ömür boyu hatırlamamızı sağlayan uzun dönem bellek, bunlara örnek gösterilebilir. Hatırlamanın bilgiler üzerinde çalışarak, onları diğer bilgilerle ilişkilendirerek, hatıralarımızı inşa ederek mümkün olduğunu öğreniyoruz. Bunları yaparken hataların olabileceğini anlıyor, gündelik hayatımızda bu gibi etkenleri göz önünde bulunduruyoruz. Örneğin, bazı araştırmalar kimi durumlarda görgü tanıklarının bellek hataları yapabileceklerini, bazıları da çocukların sarsıcı olayları hatırlayışı doğrultusunda davalardaki tanıklıklarını inceliyor. Dolayısıyla bellek üzerine yapılan kontrollü bilişsel laboratuvar deneyleri, hızla gelişen bir uygulama alanı olan adli psikolojinin en önemli dayanağı. Bellek araştırmalarının eğitim uygulamalarında, belleğin ve okul başarısının geliştirilmesi gibi konularda önemli katkılar sağladığı bir gerçek.

Bilişsel psikolojinin tüm alanlarında elde edilen ve güçlü bilimsel dayanağı olan bulgular, daha birçok alanda uygulanmaktadır. Felaketlerde veya kazalarda insanların nasıl düşündüğü, bilgisayar veya cep telefonu gibi teknoloji ürünleriyle insanlar arasındaki etkileşimin en verimli şekilde, nasıl gerçekleşebileceği, tüketiciye en kolay ulaşacak ürün paketlemesinin nasıl olması gerektiği gibi konular bunlara birkaç örnektir. İnsanlığın geleceği için büyük önem taşıyan yapay zeka alanı da bilişsel bilimin bulgularından yararlanmaktadır. Yaptığımız işleri bilgisayarların yapmasını istiyorsak, öncelikle bunları nasıl başardığımızı kavramamız gerekecektir. Şu örneği bir düşünelim: Herkesin el yazısı farklıdır.

Bir illüzyon. Buradaki iki kutunun üst yüzeylerini oluşturan dört köşeli iki şekil, birbirinin aynı olmasına rağmen bize çok farklı görünüyor. Kontrol amacıyla bu üst yüzeylerin biçiminde bir kağıt kesip bunu bir yüzeyden diğerine oturtarak iki yüzeyin birbirinin aynı olduğunu görmek mümkün. Bu illüzyonun nedeni, resimlere üç boyutlu şekil izlenimi vermek için yerleştirilmiş derinlik ve eğimle ilgili ipuçlarının, görsel sistemimiz tarafından çok farklı hesaplanmasıdır.

Oysa bir elyazısını daha önce hiç görmemiş olsak da çoğu zaman okuyabiliyoruz. Bu işi bir bilgisayara nasıl yaptıracağımızı düşünürsek olayın zorluğunu anlayabiliriz.

Bilişsel psikolojinin bugünkü durumu, daha iyi bir geleceği müjdeliyor. İşlevsel MR (manyetik rezonans görüntüleme) gibi hızla gelişen beyin görüntüleme teknikleriyle deneysel bulgularımızı beynin yapısal özellikleriyle ilişkilendirmemiz ve desteklememiz mümkün. Bilişsel nörobilim, bilişsel nöropsikoloji ve fizyolojik psikoloji gibi alanlarda elde edilen bulgularla birlikte bilişsel psikoloji, aklın işleyişi hakkında daha bütünsel bir resim çizebiliyor. Psikolojinin doğa bilimi ayağı olarak adlandırılan bu alan, ilginç ve keyifli olduğu kadar günlük yaşama doğrudan katkı sağlayabilen bir dal olarak oldukça popüler.

Türkiye’de Bilişsel Psikoloji ve Bilkent Üniversitesi Psikoloji Bölümü

Türkiye’de bilişsel psikolojinin durumu nedir? Ne yazık ki yukarıda sözü edilen bilişsel devrimin Türkiye’de başladığını söylemek kolay değil. Bu alanda çalışmalar yapan Türk bilim insanlarının sayısı dünya ölçeğiyle karşılaştırılamayacak kadar az. Laboratuvar ve ekipman ihtiyacı oldukça yüksek olan bilişsel psikoloji, Türk akademik dünyasındaki olanaksızlıklardan en çok zarar gören alanlardan biri. Bu alanda hiçbir

doktora programının olmaması, yeni akademisyenlerin yetişmemesiyle eşanlamlı. Yine de ümitlenmek için nedenlerimiz var. Batı üniversitelerinde bilişsel alanda çalışmalar yapan yeni kuşaklar Türkiye’ye dönerek laboratuvarlar kurmaya başladı. Araştırma olanaklarının TÜBİTAK tarafından yakın zamanda psikolojiye de açılması ve bütçenin genişletilmesiyle birlikte Türkiye’de psikoloji araştırmacılığı daha çekici bir konuma gelecek. Elde edilen teorik bulguların uygulama alanları otoritelerin dikkatini çektiğince bilişsel psikolojiye olan talep de büyüyecek. Avrupa Birliği’ne giriş sürecinde bu tür taleplerin artması olası. Araştırma olanaklarının artmasına Avrupa Birliği’nin katkısı, fon ve değişim programlarıyla şimdiden görülmektedir. Kısacası Türkiye’nin bilişsel devrimi kaçınılmazdır.

2005-2006 akademik yılında açılan Bilkent Üniversitesi Psikoloji Bölümü’nde bilişsel psikolojiye ağırlık vererek, bu gecikmiş devrimin gerçekleştirilmesine önayak olma görevini üstlendiğimizi düşünüyoruz. Lisans programımız her yerde olduğu gibi psikoloji biliminin genel bir eğitimi niteliğinde; ancak akademisyen kadromuzla, araştırma alanlarımız ve olanaklarımızla, öğrencilere sunacağımız seçeneklerle ve kısa süre içinde açacağımız yüksek lisans ve doktora programlarımızla fark yaratacağız. Bilişsel psikolojiye ağırlık veren ilk bölüm oluşumuz şimdiden akademik çevrelerde heyecan yarattı. Bu ilgi çekici bilim dalında Türkiye’nin sayısız akademisyenle, genç araştırmacılarla ve parlak öğrencilerle önemli bir yere gelmesi en büyük dileğimiz.

Yrd. Doç. Dr. Emre Özgen Kimdir?

Doktorasını 2000’de Surrey Üniversitesi’nden alan Emre Özgen’in makaleleri *Current Directions in Psychological Science*, *Journal of Experimental Psychology: Genera*, *Visual Cognition* ve *Vision Research* gibi dergilerde yayımlanmıştır. Dr. Özgen’in

araştırmaları insan görsel algısı alanında, beyindeki görme duyusu gibi temel bilişsel süreçlerin ne derece esnek olduğu ve beynin çeşitli bölümlerinin birbirleriyle haberleşip aralarında ne derece etkileştiği konularında yoğunlaşmaktadır. Çalışmalarının ana hatlarını görsel algının nasıl çalıştığı, ışığın beyinde ne gibi süreçlerden geçerek anlamlı bir resim haline dönüştüğü ve beynin diğer bölgelerindeki dil, kategorizasyon, beklentiler ve öğrenme gibi zihinsel aşamalardan nasıl etkilendiği konuları oluşturur. Bilkent Üniversitesi’ne katılmadan önce İngiltere’de Surrey Üniversitesi ve IBM’de görev yapan Dr. Özgen, İstatistik ve Araştırma Yöntemleri, Psikolojiye Giriş, Algı ve Bilişsel Psikoloji derslerini vermektedir. Özel ilgi alanları müzik, tenis ve uzun mesafe koşu olan Dr. Özgen’in İngiltere’de BBC Radyosu’nda verdiği canlı solo caz konseri ve Akbaba adlı rock grubuna vokal yaptığı bir de albüm bulunmaktadır. Dr. Özgen gitar, piyano, saksofon ve trompet çalmaktadır.

Çok Kısa Bir Sürede Büyük Bir Başarı Kazandılar

Bilkent Üniversitesi Grafik Tasarım Bölümü'nün başarılı öğrencilerinden Birsu Çeltek, Defne Çorbacıoğlu, Gizem Güven, Bercis Mısırlı ve Zeynep Orbay, öğrencilik hayatlarının belki de en zor kararını vererek InterAd'ın düzenlediği uluslararası yarışmaya katıldılar. Çok az zamanları vardı. Sürprizler onları bekliyordu; ama aldıkları eğitime, sahip oldukları vizyona ve kendilerini sürekli destekleyen öğretim elemanlarına güvenerek yola çıktılar. Azmettiler ve büyük bir başarı kazandılar. Bu başarı öyküsünü sizlerle paylaşmak istiyoruz.

InterAd yarışmasına nasıl katıldınız?

Aslında iki yarışmaya katıldık. İki yarışma da Uluslararası Reklamcılık Derneği (IAA) tarafından düzenleniyordu. Birincisi Türkiye çapında düzenlenen Kızlarımızı Okula Gönderelim kampanyası projesiydi. Bu zaten bizim her yıl tekrarlanan okul projemizdi ve bu ders altında Nokta Ajans olarak bir araya geldik. Sınıfta beşer kişilik gruplar oluşturulmuştu. Bunlardan üçü Türkiye'deki yarışmaya katılmak üzere hocalarımız tarafından seçildi. InterAd yarışmasını ise sonradan duyduk. Yarışma uluslararasıydı ve böyle bir organizasyona Bilkent Üniversitesi ilk kez katılacaktı. İki yarışmaya da katıldığımız için vaktimiz pek yoktu. Ayrıca bitirme projelerimiz de söz konusuydu. Yine de katılmaya karar verdik.

Peki kendi grubunuzu nasıl oluşturduunuz? Nokta Ajans ortaya nasıl çıktı?

Zaten yakın arkadaştık ve hepimiz aynı sınıftaydık. Grubu oluşturmak zor olmadı. Sınıftaki beş gruba noktalama işaretlerinden isimler verilmişti. Biz nokta grubu, yani Nokta Ajans olduk. Türkiye'deki yarışmaya üç grup katıldı bizden. Nokta Ajans olarak Türkiye yarışmasında finale kaldık. InterAd'ın Yahoo kampanyası yarışmasında da Avrupa birincisi olduk. Ardından da dünya üçüncüsü seçildik.

Yarışmaya katıldığınız projeye ilgili bilgi alabilir miyiz? Yarışmaya nasıl hazırlandınız?

İki yarışma da birbirinden çok farklıydı. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından başlatılan Kızlarımızı Okula Gönderelim Kampanyası sosyal içerikli bir projeydi. Türkiye çapındaki yarışmanın ana hatları bu kampanya çerçevesinde belirlenmişti. InterAd'ın düzenlediği uluslararası yarışmada ise konu 13-17 yaş arası gençlerin Yahoo kullanımını artırmaya yönelik bir kampanya çalışmasıydı. Bütçesi, tanıtımı olan başlı başına bir kampanyaydı yani. Biz mart ayında yarışmaya girmeye karar verip işe koyduğumuzda çok geç kalmıştık aslında.

film (tv&cinema advertisement) storyboard

E-mail

In the first frame, we see the whole classroom. A girl starts to write a note to the friend sitting next to her. Then by the time she passes the note, "send" button is seen on the screen together with the logo of Yahoo! E-mail (Yahoo! E-posta).

Yapılacak çok iş vardı. Bölüm derslerimiz devam ediyordu, bitirme projemiz vardı ve yarışmanın son teslim günü 8 Nisan'dı. Vakit kaybetmeden yarışmayla ilgili her şeyi internetten indirip okuduk. İlk başta hepimiz şok geçirdik. Projedeki pazar araştırması bölümü gözümüzü korkuttu. Hemen bununla ilgili çalışmaya başladık. Hem kitaplardan bilgi topladık hem de İşletme Fakültesi öğretim üyelerinden yardım istedik. Bizimle çok ilgilendiler. Özellikle Yrd. Doç. Dr. Ahmet Ekici çok yardım etti bize. Doğru yolda ilerleyip ilerlemediğimizi öğreniyorduk. Proje raporunu hazırlarken de onlara danıştık; çünkü projenin %60'ını pazar araştırması raporu oluşturuyordu. Diğer ekiplerde işletme ve iktisat bölümlerinden öğrenciler olmasına rağmen her şeyi kendimiz yapmak durumundaydık. Hedef kitle 13-17 yaş arası gençler olduğu için onların internet kullanımına yönelik bir anket hazırladık. En çok hangi arama motorunu kullanıyorsunuz, girdiğiniz müzik siteleri neler gibi sorular hazırladık. Bilkent Üniversitesi Hazırlık Okulu (BUPS) ve Bilkent Lisesi başta olmak üzere anketi çeşitli okullarda uyguladık ve çıkan sonuçlara göre grafikler hazırlayıp raporumuza koyduk. Bazı özel şirketlerde çalışan araştırma ekipleriyle temas kurup onlardan da veriler elde ettik. Yavaş yavaş ilk başlardaki kafa karışıklığımız kaybolmaya başladı. Türkiye'de internet kullanımını aktif hale getirmeyi amaçlayan bu projede Yahoo'ya bölgesel bir araştırma raporu sunmuş olduk aslında. Sadece bir reklam filmi değildi bu. Promosyon ürünlerinden tutun, afişler olsun internet reklamı olsun Yahoo'nun bütün özelliklerini ve hizmetlerini ele alan bir çalışma yapmak gerekiyordu. Hepsini bir fikir altında topladık. Hedef kitle profilini belirledik. Daha sonra işin görsel kısmını tamamladık ve otuz iki sayfalık proje raporunu hazırlayıp yarışmaya gönderdik.

Bu başarıyı bekliyor muydunuz?

Evet. En azından Türkiye'den çıkacağımızı tahmin ediyorduk. Çok inanarak yaptık projeyi. Sıkıntılı ve uykusuz geceler geçirdik, ama değdi. Başardık.

Yarışmadaki başarınızın size katkıları ne oldu?

Bu projede takım olmayı öğrendik. Bir ajans çatısı altında, gerçek yaşamda insanlar nasıl yardımlaşır, takım ruhuyla nasıl bir şeyler ortaya çıkarılır, bunları yaşayarak öğrendik. Yarışmaya katılma kararını verene kadar okuldaki projelerde hep bireysel çalışmalar yapıyorduk. İlk defa Pazarlama dersinde, hem Türkiye'deki yarışma hem de Yahoo için bir grup içinde çalışmayı, paylaşımı ve sorumluluğu öğrendik. En önemli noktanın grup olarak çalışmayı başarmak olduğunu gördük. Reklam ajanslarında başarının sırrı bu zaten. Bunu şimdi iş hayatımızda yaşıyoruz. Uluslararası yarışmada çok büyük bir reklam ajansının işleyişini beş kişi bölüşerek hayata geçirdik. Tıpkı bir reklam ajansı gibi çalıştık. Bu deneyim bize her bakımdan çok şey kattı.

Bilkent Üniversitesi'nde aldığınız eğitimin yarışmada size ne gibi katkıları oldu? İş yaşamına Bilkent sizi nasıl hazırladı?

Bu yarışmadaki başarımızdan da anlaşılacağı gibi Bilkent Üniversitesi'nde verilen eğitimin evrensel bir boyutu var. Burada aldığımız eğitimle dünyaya rahatlıkla açılabilyorsunuz. Bir tasarım öğrencisini teorik olarak yetiştirmek mümkün; ama tasarımcının aynı zamanda geniş bir vizyona sahip olması gerekiyor. Bu vizyonu Bilkent Üniversitesi'nin sunduğu olanaklarla kazandık. Uluslararası standartlarda bir eğitim aldık. Hem öğretim kadrosu hem ders programı dünyadaki en iyi üniversitelerle paralellik gösteriyor. Bize verilen eğitimin farkını ve kalitesini şu an daha iyi anlıyoruz. Müşteri ilişkileri konusunda kendimize duyduğumuz güveni burada aldık. Grafik tasarım eğitimimizin ne kadar iyi olduğunu bu yarışmayla kanıtlamış olduk.

Zaman ayırdığınız için hepimize teşekkürler.

Biz teşekkür ederiz.

Messenger

A group of teens appears in a cafe and then labels (taken from the Yahoo! messenger interface) appear above their heads. The Yahoo! Messenger (Yahoo!Sohbet) logo appears on the screen.

Nokta Ajans Üyeleri

Birsu Çeltek

Ankara'da Aren Ajans'ta grafik tasarımcı olarak çalışıyor. Başlıca iki tutkusu fotoğrafçılık ve sinema. David Fincher, Tim Burton ve Krzysztof Kieslowski en beğendiği yönetmenler; Willem Dafoe ve Anthony Hopkins de favori oyuncular. Kedilerle oynamayı, bisiklete binmeyi, kanaviçe yapmayı seviyor. Sevdiği müzik türleri rock ve heavy metal. Pearl Jam, Radiohead ve Megadeth en sevdiği gruplar. Kitaplardan ve absürd tiyatrodan vazgeçemeyen Birsu, Ferhan Şensoy, Anthony Burgess, Boris Vian ve Chuck Palahniuk okuyor. İleride kendi tasarım ajansını açıp dilediği her şeyi tasarlamak istiyor. Çocuk kitaplarına illüstrasyonlar yapan Birsu'nun düşlerinden biri de çocuk kitapları üretmek.

Defne Çorbacıoğlu

Boş zamanlarını müzik, sinema ve edebiyatla geçiriyor. Caz, klasik müzik ve rock müzik dinliyor. Film festivallerini kaçırmamaya çalışıyor, bu festivallerde aktif olarak görev almaya da uğraşiyor. Severek okuduğu yazarlar Gabriel Garcia Marquez, José Saramago, Italo Calvino, Herman Hesse ve J. D. Salinger. İstanbul'da Rafineri Reklam Ajansı'nda çalışan Defne, Bilkent'de aldığı iyi eğitimin iş ortamında edineceği deneyimlerle birleşeceğine ve böylece kendini daha da geliştireceğine inanıyor.

Gizem Güven

Ankara'da Rekmay adlı reklam ve tanıtım şirketinde grafik tasarımcı olarak çalışan Gizem, boş zamanlarında takı ve aksesuar tasarlıyor. Müzikteki tercihleri rock, caz ve blues. Tasarımcı olarak Tibor Kalman ve David Carson'u beğenen Gizem, Charles Bukowski ve Ahmet Hamdi Tanpınar okuyor. Reklam sektörünün aranan isimlerinden biri olmak başlıca hedefi.

Bercis Mısırlı

Bercis Ankara'da Pusula Reklamevi'nde reklam yazarı. Reklam yazarlığının sağlam bir bilgi birikimi, güçlü bir iletişim becerisi ve analiz yeteneği gerektirdiğine inanıyor. Reklam alanındaki tüm ayrıntıları ve sektörün işleyişini öğrenmeye, işiyle ilgili yenilikleri takip etmeye çalışıyor. Kitaplarla ve filmlerle iç içe. Kişisel olarak fotoğrafçılıkla, özellikle reklam fotoğrafçılığıyla ilgileniyor. Bercis, her türlü kültürel ve sosyal etkinliği elinden geldiğince takip ediyor.

Zeynep Orbay

İstanbul'da Rafineri Reklam Ajansı'nda sanat yönetmeni olarak çalışan Zeynep, boş zamanlarında kitap okumaktan hoşlanıyor. Sait Faik, Tarık Dursun K. ve Italo Calvino'yu beğeniyor. Köpeklere bayılıyor. Piyano çalmaktan zevk alıyor. Sinema ve animasyonun hayatında önemli bir yeri var. En sevdiği yönetmen Tim Burton.

Bilkent Üniversitesi'nin ilk kez katıldığı InterAd yarışmasında elde edilen başarı, Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi'nin kazandığı sayısız ödül arasında yerini aldı. Bu başarının sırrını Fakülte Dekanı Prof. Dr. Bülent Özgüç'e sorduk.

Öğrencileriniz yıllardır yarışmalardan ödüllerle dönüyor. Bu istikrarın nedenleri nelerdir?

Ödüllerdeki sürekliliğin en önemli nedenlerinden biri uluslararası düzeyde bir eğitim programımızın olması. Bunu destekleyen unsurlardan biri de üniversitenin zengin altyapısı: kütüphane, bilgisayarlar, laboratuvarlar... Uluslararası arenada başarı için sanata evrensel bakmalı ve bunu eğitime yansıtmalı, eğitim programlarını bu çerçevede ayarlamalıyız. Gerekirse çağımıza uygun yeni dersler açılmalı, bunlar sadece teknolojiye değil toplumsal yapıya da uyumlu olmalı. İçinde bulunduğunuz toplumun sanata ve yaşama bakış açısını eğitim anlayışınıza katamazsanız dünyanın, çağın gerisinde kalırsınız; çünkü kendimize özgü sanat yaklaşımlarını, geleneklerimizi bu evrenselliğin içinde yaşatamazsak dünyayı taklitten ileri gidemeyiz. Bu süreç içinde, dünyada neler olup bittiğinden kopmayarak, gelişmeleri ders programında canlı tutarak ilerliyoruz. Örneğin, öğrencilerimiz ders saatlerinde uyduyla diğer ülkelerin yayınlarını izleyebiliyorlar ve başka ülkelerdeki uzmanlardan eğitim alabiliyorlar. Disiplinlerarası ve çok yönlü bir eğitim anlayışımız var. Öğrencileri değişim programlarıyla yabancı ülkelere de gönderebiliyoruz; yurtiçinde ve yurtdışında etkinliklere katılmalarını sağlıyoruz ki dünyayı, sanatı, farklı görüşleri solusunlar. Bunun bir yolu da dışarıdan akademisyen getirerek kan değişikliği yaratmak, eğitime yeni bakış açıları katmaktır. Bunları sağladığımızda eğitimin tadı bambaşka oluyor. Örneğin değişim öğrencilerimizden biri şu an ABD'de CNN'in genel merkezinde çalışıyor ve çok başarılı.

Anlattıklarım uzun soluklu bir yapı. Bu olanakları sağlarsanız meyvelerini de

toplarsınız. Öğrencileri farklı ülkelerde lisansüstü eğitime teşvik ediyoruz, sergilere gönderiyoruz, onlara değişik fakültelerden dersler aldırıyoruz. Bazen işlevleri sorgulanabiliyor bunların; fakat öğrencilerimizin bu organizasyonlarda kurdukları bağlantılar sayesinde lisansüstü programlara başladıklarını, iş bulduklarını görüyoruz. Dünyanın birçok yerinden sanatçılarla kurdukları bağlar sayesinde Almanya'ya, Hollanda'ya, Amerika'ya eğitime, çalışmaya gidiyorlar.

Nokta Ajans'ın başarısı hakkında ne düşünüyorsunuz?

Az önce belirttiğim gibi yatırımlarımız uzun vadeli. InterAd yarışmalarına uzun zamandır katılıyoruz ulusal düzeyde. Hepsinde finale kaldık, birinciliklerimiz ve ikinciliklerimiz var. Türkiye'de en fazla biz derece aldık. Uluslararası Reklamcılık Derneği yurtdışı bağlantılı olduğu için öğrenciler ve fakülte için büyük bir deneyim. Yıllardır edindiğimiz bu tecrübe bizi dünya ligine taşıdı. Avrupa birincisi, dünya üçüncüsü olduk. Beş kıtadan birincilerin geldiği ve yarışan ekiplerin sayısı düşünüldüğünde, dünya üçüncüsü olmak demek, kıtalardan yüzlerce takımı geçmek demek. Küçümsenmeyecek kalitede ve sayıda kurumu geride bırakmış olmamız gurur verici bir başarı.

Ekleme istedikleriniz var mı?

Bazı kurumlarda temel amacın yarışmalarda başarıya ve sergiler gibi gösterilere odaklandığını görüyoruz. Bu kuşkusuz önemli; ama eğitim politikalarının parolası bu olmamalı. Amaç kaliteli eğitim olursa, emekler eğitim süzgecinden geçerse, uzun vadede öğrencilerin altyapısını belirli standartlara getirebiliyorsunuz; yarışma projelerini de bu altyapıya destek olarak uyguluyorsunuz. Öğrencinin takım çalışması ruhu içinde, organizasyondan pazarlamaya kadar birçok unsuru deneyerek belirli bir disipline ulaşmasını sağlıyorsunuz. Böylece, gerçek hayatın bir projeyi çizip teslim etmekten ibaret olmadığını görüyorlar. Hedef, eğitimle oluşturdukları birikimlerini uygulayıp yarışmaları kazanmak. Yarışma kazansınlar diye eğitim verirsiniz hiçbir yararı olmayacaktır.

InterAd yarışmasında elde edilen başarıda Grafik Tasarım Bölümü'nün desteği ve eğitim kalitesi tartışılmaz bir gerçek. Bu konuda öğretim görevlisi Cengiz Gürer'in görüşlerini aldık.

Bize InterAd yarışmasından söz eder misiniz? Bu yarışma kaç yıldır yapılıyor? Reklamcılık sektöründe ve uluslararası alanda yeri nedir?

IAA'nın bu yarışmasına dokuz yıldır katılıyoruz. Reklam verenler, reklam ajansları ve reklamlarla iç içe çalışan araştırma şirketleri ile halkla ilişkiler firmaları gibi kuruluşların yöneticilerini bir araya getiren dünyadaki tek organizasyon, Uluslararası Reklamcılık Derneği'dir. Kâr amacı gütmeyen bu örgüt 1938'de kurulmuştur. 95 ülkede 4.500'den fazla üyesi vardır. IAA, Birleşmiş Milletler ve Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) tarafından tanınmış bir kuruluştur. Brüksel'deki European Advertising Tripartite'de gözlemci bulundurmakta ve Avrupa Birliği reklamcılık

ve medya çalışmalarına yardımcı olmaktadır. Reklam sektörünü geliştirmek ve bu kapsamda okullarda ve okullar dışında eğitim çalışmalarına destek olmak, IAA'nın görevleri başında gelmektedir. Türkiye temsilciliğini Pars McCann Erickson şirketinin yaptığı IAA'nın Türkiye yarışmalarında bir birincilik, iki ikincilik ödülümüz var ve her yıl finale kalma başarısını gösterdik.

Bu yıl Türkiye'deki yerel yarışma, diğerinden bağımsız bir organizasyon olan Kızlarımızı Okula Gönderelim Kampanyası'ydı. Uluslararası yarışmadaki proje, Yahoo'nun 13-17 yaşları arasındaki gençlerce kullanımının özendirilmesine yönelikti. Yahoo da yarışmanın ana sponsorlarından. Her iki yarışma da içerik ve hazırlık çalışması açısından hemen hemen aynıydı. Uluslararası yarışmaya farklı üniversitelerden 50'ye yakın grup katıldı. Türkiye'den Bilkent Üniversitesi grubunun Avrupa birincisi olması aslında çok büyük bir olay. Avrupa'da isim yapmış görsel iletişim okullarının arasından sıyrılmak hiç kolay değil. Hele hele İngiltere, Almanya, Hollanda ve İtalya gibi grafik tasarım devlerinin arasından çıkmak çok ses getirdi. Bu yarışma sadece grafik tasarım bölümlerini de ilgilendirmiyor. İletişim ve işletme fakülteleri de bu yarışmalara kendi gruplarıyla katılabiliyorlar. Yani yarışmanın disiplinlerarası bir boyutu var ve aynı zamanda üniversitelerarası reklamcılık yarışmalarında reklamcılık oskari olarak nitelendiriliyor.

Yarışmadaki başarınızı neye borçlusunuz? Yarışmaya nasıl hazırlandınız?

Biz bu yarışmayı geleneksel bir proje haline getirdik ve son sınıf öğrencilerine gerçek bir proje gibi veriyoruz. Yarışmanın en çok desteklediğimiz noktası, yapılan kampanyaların hayata geçiriliyor olması. Yarışmanın sponsor firmaları, kampanyasını basında yayınlayarak birinciyi ödüllendiriyor. Yayınlanan kampanya sayesinde, birinci olan ekipteki öğrenciler uluslararası konferanslara katılıp profesyonel

reklamcılarla tanışma fırsatı buluyor. Bu onlar için iyi bir fırsat. Örneğin, ilk yarışmada Türkiye birincisi olan gruptan üç mezunumuz şu anda ABD'de çok iyi şirketlerde çalışıyorlar. Diğer iki mezunumuz İstanbul'da çokuluslu bir reklam şirketinde gayet iyi pozisyonlarda. Bahsettiğim pozisyonları Kahire'deki konferans sırasındaki görüşmelerden sonra elde ettiler. İkinci olan grubumuzun üyeleri de iyi teklifler aldılar.

Yarışmaya iyi bir grup kurarak hazırlandık. Bunun için önce bölümde, kendi aramızda yarışma açtık. Otuz öğrenciden oluşan beş grup kurduk. Bu grupların en iyisini seçerek yarışmaya katılacak ana ekibi belirledik. Bu ekiple uluslararası yarışmaya, diğer üç grubumuzla Türkiye'deki yarışmaya katıldık. Bunlardan ödül alan grup Türkiye'de finalist de olmuştu zaten. Öğrenciler bu yarışmaya ders dışında hazırlanıyorlar. Aynı zamanda mezuniyet projesi çalışmasına devam ettikleri için programları çok yoğun oluyor. Dersler haricinde bizler de danışmanlık yardımlarımızı yapıyoruz. Kendi aramızdaki elemelerden sonra ortaya çıkan grupları beğenmezsek karma gruplar oluşturuyoruz. İyi öğrencilerin bir araya gelmesine özen gösteriyoruz. Bölüm dışından da öğrenci alıyoruz gruplara. İlk yıl birinci olan grubumuzda İşletme Fakültesi'nden bir öğrencimiz vardı. Bu yıl sadece Grafik Tasarım öğrencilerinden oluşan Nokta Ajans adlı grubumuzla katıldık.

Bu yarışmaya hangi ülkelerden ve üniversitelerden kaç ekip katıldı? Jürilerde kimler vardı?

Uluslararası yarışmada önce kıtalar kendi aralarında yarışıyor. Her kıtanın birincisi dünya çapındaki yarışmaya katılıyor. Kıtaların kendi aralarında yaptığı yarışmada bölgesel çalışmalar yapıyor, örneğin bölgesel pazar araştırması. Proje sadece görsel değil. İstatiksel çalışmalar, anketler, piyasa araştırmaları, firmanın o ülkedeki gücü, rakipleri gibi gerçek hayat simülasyonlar yapıyor. Tüm bu analizlerin sonucunda,

kampanyanın oluşturulması yönünde görsel çalışmalar tamamlanıyor.

Türkiye'deki jüride Hürriyet ve NTV gibi medya kuruluşları ile İstanbul'daki çokuluslu reklam şirketlerinin temsilcileri vardı. Uluslararası Reklamcılar Derneği'nin New York'taki merkezi, uluslararası yarışmanın ana jürisini oluşturmuştu. Tabii ki Yahoo'nun reklam kampanyalarını yürüten reklam şirketinin elemanları da jüride bulunuyordu.

Yarısmada elde ettiğiniz başarı size ne gibi faydalar sağladı? Bu başarının bölümüne katkısı ne yönde oldu?

Yarışmanın sonuçlanması yaz aylarına denk geldiği için bunun duyurusu, yani reklamı fazla yapılamadı; ama bu aralar yavaş yavaş yarışmadaki başarılarımızın etkisi kendini göstermeye başladı. Bu yarışmadan sonra gerek bölüm öğrencilerimizden gerek aile çevrelerinden gelen olumlu tepkiler sonucunda bölümümüze olan ilgi arttı. Bu yıl başvuru sayılarında büyük bir artış oldu. Bölümdeki eğitim atmosferi gerçekten çok güzel. Yılların getirdiği bir birikim ve deneyim söz konusu. Öğrencilerimiz daha mezun olmadan aranılır elemanlar oluyorlar. Belli başlı çokuluslu şirketlerde çalışıyor birçok mezunumuz. Sektörde Bilkent Üniversitesi Grafik Tasarım Bölümü mezunlarının büyük bir prestiji var.

Daha önce de çeşitli yarışmalarda ekiplere danışmanlık yapıp ödüller almıştınız. Biraz da bunlardan söz edebilir misiniz?

On yıldır Bilkent Üniversitesi Grafik Tasarım Bölümü'nde görev yapıyorum. Yarışmaların öyküsü de bu on yıla dayanıyor. Bütün gruplara danışmanlık yaptım. Daha önce uluslararası yarışmalar yoktu. Böyle uzun soluklu yarışmalara özel hazırlanmak lazım. Her yarışmaya katılmıyoruz zaten ve seçiciyiz bu konuda; çünkü öğrencilerimizi sadece yarışmalar için çalıştıramayız. İtibarı olan, üniversitemize ve öğrencilerimize faydası olacak ve ses getirecek sosyal içeriği olan yarışmaları seçiyoruz. Öğrencilerimiz bu açıdan çok şanslı. Reklam piyasasının içinden gelen, akademik bağlantıları çok güçlü ve diğer disiplinlerle ortak çalışma becerisine sahip bir öğretim kadrosuna sahibiz. Örneğin, son yarışmada İşletme Bölümü ile birlikte çalıştık. Biz işin tasarım kısmıyla ilgilenirken onlar pazar araştırması çalışmalarına destek verdi. Ekip üyeleri İşletme'den öğretim üyelerinin kapısını birçok kez çaldı. Onların başarılarımızdaki katkılarını burada ifade etmem gerekiyor.

Türkiye'de reklamcılık sektörü hakkındaki düşünceleriniz neler?

Aslında Türkiye çok yol aldı reklamcılıkta. Çok iyi şirketler kuruldu ve bunlar güzel işler yaptılar. İstanbul'da uluslararası platformda iş yapan firmalarımız var. Sektörün merkezi İstanbul. Öğrencilerimiz özellikle staj dönemlerinde İstanbul'a gidip

çokuluslu şirketlerde tecrübe kazanmalarını, mezuniyetleri sonrasında yine böyle kaliteli kurumlarda çalışmalarını tavsiye ediyoruz. Girişimci mezunlarımız da var. Birçok mezunumuz bugün kendi şirketlerinin başında bulunuyor; ama o konuma gelmek için önce büyük şirketlerde tecrübe kazandılar. Sonuçta reklamcılık girişimciliğe dayalı bir iş kolu. İşin akademik eğitim yönü de var kuşkusuz; fakat daha ticari ve organizasyona bağlı bir iş.

Grafik tasarımıcılık genç ve dinamik bir meslektir. İnsanların en verimli zamanları gençlik dönemleri. Bu yüzden en aktif ve en yaratıcı zamanlarında saygın firmalarda deneyim kazanıp daha sonra kendi tasarım bürolarını açmak, mezunlarımız tarafından en çok tercih edilen yol. Zaten ülkede bu yöne doğru bir gidiş var. Türkiye'deki reklam şirketleri tarz olarak biraz değişti. On yıl önceki konumda değiller artık. Grafik tasarım mezunları artık çokuluslu büyük reklam şirketlerinde uzun yıllar çalışmıyorlar. Tasarım bürolarında çalışmayı tercih ediyorlar. Bu bürolar diğer büyük şirketlerin işlerini yapıyor zaten. Tasarımcı ücretleri çok yüksek olduğu için büyük reklam şirketleri kendi tasarım gruplarını dağıttı. Türkiye'deki son ekonomik krizlerden sonra bu şirketler irili ufaklı ajanslarla çalışmayı seçti. Aslında büyük yabancı ortaklı şirketler, kendi içindeki idare grubunda projeyi ele alıp reklam filmi çeken en iyi ajansla ve yönetmenle çalışıyor. Tasarım yaptıracığı zaman alt tasarım şirketlerinden birkaçıyla anlaşıp işi bu şekilde yürütüyorlar. Artık herkes her şeyi yapmıyor. Bu yüzden küçük tasarım grupları ve ajansları çok arttı ve gelişti. Bunların arasında animasyon grupları ve çoklumedya grupları var. Bir branşlaşma söz konusu. Sadece yayıncılık alanında faaliyet gösteren ajanslar olduğu gibi ambalaj işiyle uğraşan ajanslar da var. Sırf kurumsal kimliğe yönelik gruplar da var. ABD ve Avrupa'daki gibi ajanslık yapan küçük tasarım büroları anlayışı, Türkiye'de de benimsenmeye başladı.

Reklam potansiyeli ekonominin iyi olmasına bağlı. Reklam bir hizmet sektörü olduğu için toplumsal ve ekonomik gelişmelerden çabuk etkileniyor. Türkiye'de en ufak krizde herkes reklamdan kısar, reklam şirketleri dağılır ve alt tasarım grupları iflas eder. Reklamcılık ekonomiye önemli ölçüde bağlıdır. Bence hâlâ sektörde problem var. Krizin geçtiğini düşünmüyorum. Şu da var ki iyi yetişmiş gençler isim yapmış reklamcıların kalelerini yıktılar. Bazı mezunlarımız İstanbul'da bilinen isimlerin çok üstünde başarılar kaydettiler. Öyle büyük isim arayışı kalmadı artık. Her şey bir yana, İstanbul'da çok zorlu bir piyasa var.

Reklamcılık sektöründe kariyer yapmak isteyen Bilkentlilere önerileriniz neler?

Öncelikle bu mesleği yapacak kişiler çok disiplinli olmalı ve orta seviyeli bir pozisyon

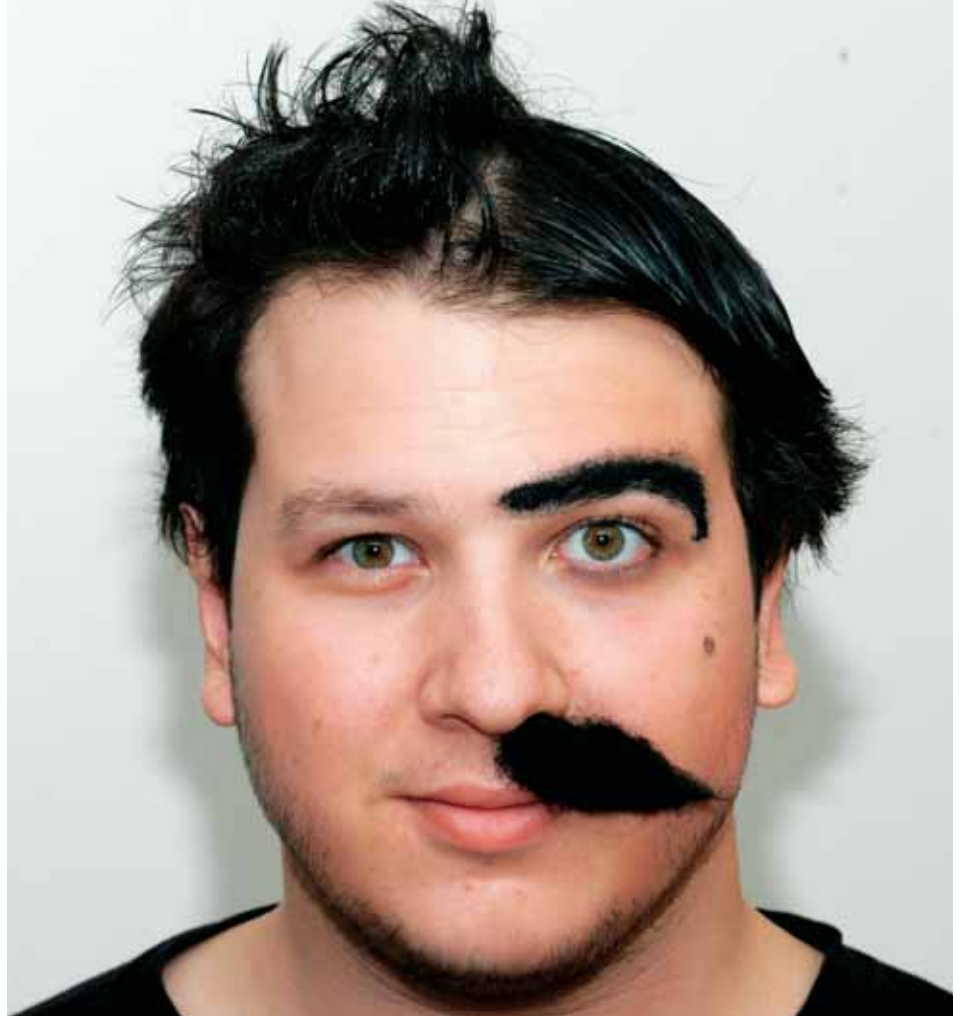
düşünmemeli. Aldıkları eğitim onların zaten belli kapıları açmalarını sağlıyor; ama disiplinli bir yaşam tarzını benimsenlerse daha başarılı olacaklardır. Mezunlarımızla her zaman iletişim halindeyiz. Onlardan iyi haberler alıyoruz.

Verdiğiniz bilgiler için çok teşekkür ederiz.

Rica ederim.

promotional items - mouse pad

Dikkat Şahan Çıktı!

Şahan Gökbağar Bilkent Üniversitesi Tiyatro Bölümü mezunu. Onu önce TV8'de Dikkat Şahan Çıkabilir programıyla, sonra da Ritmix ve Garanti Bankası reklamlarındaki performansıyla tanıdık. Şahan şimdi ATV'de her cumartesi bizleri güldürmeye devam ediyor. Hırslı kişiliği ve kararlılığıyla bu başarıyı yakalayan Şahan'la sizler için görüştük.

Öncelikle özgeçmişinizle ilgili bilgi alabilir miyiz? Nerede doğdunuz, hangi okullarda eğitim aldınız?

22 Ekim 1980 İzmir doğumluyum. Babamın görevi nedeniyle dört yıl Suudi Arabistan'da kaldıktan sonra Ankara'ya yerleştik. İlkokulu, ortaokulu ve liseyi ODTÜ Koleji'nde tamamladım. Çocukluk ve gençlik yıllarım Ankara'da geçti. 1998'de girdiğim Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Tiyatro Bölümü'nden 2002'de mezun oldum. Mezuniyetimden bu yana çalışmalarına İstanbul'da devam ediyorum.

Peki neden Bilkent Üniversitesi'ni tercih ettiniz? Tiyatroyu seçmenizin sebepleri neler?

Tercih edeceğim okulları yerinde inceledim. Bilkent Üniversitesi'ndeki ortamı ve olanakları gördükten sonra okumam gereken üniversitenin Bilkent olmasına karar verdim. Zaten ilk sınavı da Bilkent Üniversitesi açtı. Hazırlığı atladım ve Tiyatro Bölümü'ne başladım.

Tiyatroyu, daha doğrusu komediyi, üniversite yıllarımdan önce seçmiştim. Ben zaten mizaç olarak komediye yatkınım. Vücut dilim komiktir, olayları değerlendirişim komiktir. Küçüklüğümden beri hep böyle oldu. ODTÜ Koleji'nin en komik birkaç öğrencisinden biriydim; ama Tiyatro Bölümü'nü seçtikten sonra biraz hayal kırıklığı yaşadım aslında. Aradığım şeyin tiyatro olmadığını, daha çok şov adamı olmayı tercih ettiğimi fark ettim. Birinci sınıfta pek uyum sağlayamadım; ama bu dönem çabuk geçti. İkinci ve üçüncü sınıflarda iyi çalıştım. Derslerden keyif almaya başladım. Komedi benim bir artımdı ve buna yatkınlığım şimdiki konumuma ulaşmamı sağladı. Bu yüzden mezun olunca komediyi ve televizyonu seçtim.

Mezun olduktan sonra neler yaptınız? Televizyon programlarından önce hiç sahne deneyiminiz oldu mu?

Mezun olduktan sonra İstanbul'a yerleştim. Burası çok farklı. Çevreye ve insanlara baktım; beni kabulleniş biçimlerini inceledim. Bir yıl boyunca reklam görüşmelerine gittim; fakat istediğim çalışmalar olmadı. Sonra TV8 maceram başladı.

Okul oyunlarını saymazsak Yücel Ertem'in özel tiyatrosunda, Azizname 95 adlı bir oyunda oynadım. Profesyonel olarak sahneye Ankara'da çıktım. İstanbul'da Semih Serger

Tiyatrosu'nda bir oyunda rol alma planım vardı, ama olmadı. Ben de televizyona yöneldim. Amacım biraz daha hareketli bir hayat yaşamaktı. İleride ekonomik açıdan istediğim düzeyi yakalarsam, belki tiyatroyla ilgili aklımdaki şeyleri yapabilirim diye düşünüyorum.

Televizyon maceranız nasıl başladı? İlk hangi programla tanındınız?

Tiyatroyla yollarımı ayırınca komedi tarzında televizyon programları yazmaya başladım. Kafamda bir içerik oluşturdum ve çeşitli televizyon şirketleriyle görüşmeler yapmaya başladım. Televizyona ilk çıkışım 2003'ü 2004'e bağlayan gece TV8'de yayınlanan Zıbyn programıyla oldu. Daha sonra TRT1'de beş hafta süreyle pazar günleri canlı yayınlanan 7. Gün adlı programda sunuculuk yaptım; fakat TRT ile devam edemedim. Televizyon kanallarında çok farklı durumlar var. Yeni çıkan insanlara pek güvenilmiyor. Kendinizi kanıtlamanız gerekiyor; ama bu fırsat yaratılmıyor size. Bir süre televizyona ara verdikten sonra TV8'de 13 bölümlük Zoka diye bir programın sunuculuğunu ve oyunculuğunu yaptım. Aslında ciddi bir yarışma programıydı bu. Ben biraz daha eğlenceli hale getirdim ve bu insanların dikkatini çekti. Zoka'yı bitirince kendi programım olan Dikkat Şahan Çıkabilir'e başladım. Çok güzel yorumlar geldi. Gerçi bu övgüler Zoka ile başlamıştı; ancak Dikkat Şahan Çıkabilir çok daha fazla izleyiciye ulaştırdı beni.

Bu programlara başlarken aklınızdaki içerik nasıldı? Planladıklarımızın ne kadarını hayata geçirebildiniz? Esas hedefiniz neydi?

Kafamda televizyonda gördüğümüz komedi programlarının dışında bir şov yapmak vardı. Mevcut komedi şovlarının ve medyanın üzerine giden bir tarz oluşturdum ve bunu kendi yaptığım skeçlerle dile getirmeyi amaçladım. Türk halkının yeni tür komediyi sevmesini istiyordum. Nejat Uygur, Hamdi Alkan, Levent Karca ve Metin Akpınar gibi sanatçıların komedi anlayışı yerleşmişken Cem Yılmaz ile farklı bir mizah anlayışı doğdu. İnsanlar biraz daha akıllarını çalıştırmaya başladılar. Sahnede bunu yapan Cem Yılmaz'dır ve büyük bir mizah devrimi yaratmıştır. Ben de bunun televizyon ayağını gerçekleştirmeye çalışıyorum. Alışlagelmiş komediden uzak durup insanların yıllardır izlediği şeylerden farklı bir keyif sunuyorum. Hep genellemeler yapıldı. Türk halkı buna güler, halkın seviyesi budur, beğenisi şudur

diye. Ben her yelpazeden insanı televizyon potası altında birleştirmeye çalışıyorum. Dikkat Şahan Çıkabilir devam ediyor; ama on üçüncü bölümden sonra büyük olasılıkla bitecek. Belli şeylerin ömrünü çok tüketmemek gerekiyor. Ben bu projede kafamdakileri yapabiliyorum ve mutluyum. Benim için bu doz yeterli.

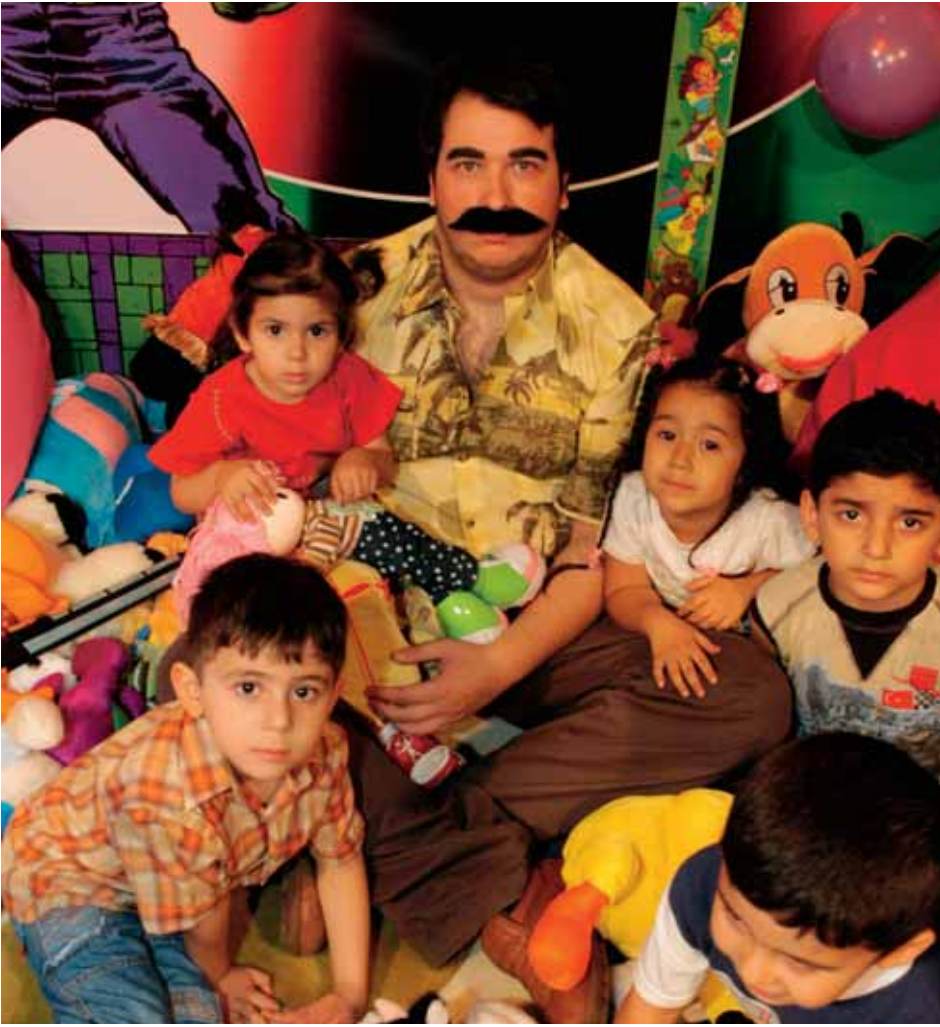
Biraz canlandırdığınız tiplerden bahsedelim, bu tiplerinizi nasıl yarattınız? Sizin en çok beğendiğiniz tipler hangisi?

Canlandırdığım tipler aslında anlık esprilerden çıkıyor. Çekime gitmeden önce ekiple evde oturup konuşuyoruz. Aklımızda kalanlarla çekime başlıyoruz sonra. O sırada çoğunlukla doğaçlama çıkıyor tipler, bir tip belirlemiyoruz yani. Dişi Yakarış skeçlerindeki tipi, kadın programlarına katılan kadınları görünce yaptık. Makyaj yaparken birden oluşuverdi. Zaten makyajdan sonra hepimizin çok hoşuna gitti ve epey güldük. Aslında ekip arkadaşım Alper mizansenleri yaratıp bize hazırlıyor. Tiplerimiz halkın beğeni düzeyine uygun tipler ve içlerinde çok güzel karakterler var. Örneğin Biracı Adam tipini pek beğenmemiştim. Oynarken de hoşuma gitmedi, ama çok tutuldu. Sonradan ben de sevdim bu tiplere. Bunun dışında Berkut ve Bülent Binbaş ana karakterler haline geldi. Metin Tok'u da unutmamak gerek.

Biraz da ekipten bahsedelim. Kaç kişisiniz? Görev dağılımı nasıl? İlk başlarda nasıl bir çalışma yapıyordunuz? Şimdiki durum nedir?

Toplam 35 kişiyiz. İşin arka tarafında epey insan çalışıyor. ATV'ye geçmeden önce 25 kişiydik. Bütçe artınca iş kolları da arttı, aramıza yeni insanlar katıldı. Çok keyifli bir ekibimiz var. Görüntü yönetmenimiz Hamdi kendi ekibini kurdu. Yönetmenimiz ve editörümüz Alper, işin yaratıcılık ve görsellik kısımlarında görev yapıyor. Murat Toktamışoğlu genel koordinatörümüz. Murat her şeyin doğru ve zamanında yürümesini sağlar ve aynı zamanda benim menajerimdir. Birlikte çalışması çok keyifli dört yapımcı bayan arkadaşımız var. Herkesin birbirine saygı duyduğu, zevkle çalışılan, demokratik bir ortamımız var. Budur yansıyan ekrana. Şovumuz tek tabanca değil yani, ciddi bir ekip var arkamda. Zaten ATV'ye de ekip olarak geçtik. TV8'de beş farklı bölüm yapıyorduk her program için. Skeçleri uzun tutuyorduk. Şimdi sekiz bölüm yapıp skeçleri biraz kısalttık. Yine de skeçler uzun diye

eleştiriler geliyor. Şimdi daha fazla çalışıyorum ve daha fazla yoruluyorum; ama güzel gidiyor. Çok keyif alıyorum.

Peki ATV'ye geçiş nasıl oldu? Size sağladığı faydalar ya da olduysa kısıtlamalar neler?

ATV'ye geçtim, çünkü beni en fazla onlar istedi. Ellerinde böyle bir şovları yoktu. Şov olarak sunabilecekleri bir şey de yoktu. Çeşitli insanları denedilerse de olmadı. Bana Kanal D ve Show TV de teklifte bulundu; fakat ATV daha ısrarlıydı. Her koşulumu kabul ettiler. Başta Turgay Ciner olmak üzere ATV yönetimindeki insanlar beni çok istedi. Ayrıca beni rahat bırakan, istediğimi yapabileceğim, kendi içinde garantileri olan ve beni çok memnun edecek bir ortam sağlayan bir sözleşmeyle geldiler. Ben de kabul ettim ve başladım. Program iyi gidiyor bence şu anda. Mutluyuz.

Bilkent Üniversitesi'nde aldığınız eğitim mesleğinize nasıl bir katkı sağladı? Üniversite hayatınız nasıl geçti?

Üniversite hayatım çok güzel geçti; dört dürtüktü diyebilirim. Bilkent'te bizim fakülte Orta Kampus'ta, kendi içimizde yaşadığımız bir yerdi. Çok keyifliydi, çok güzel yıllar geçirdim. Ne zaman Bilkent adı geçse hep o günleri hatırlıyor ve iyi ki Bilkent'te okumuşum diyorum. Bir de şu var. Ben okulu çok güzel bir aşkla karışık okudum. Piyanist

bir sevgilim vardı. Çok zevkli geçti üniversite zamanlarım. Yani olması gerektiği gibi geçti. Aşk, okul, ders ve başarı. Hepsi bir aradaydı. Bir veli başka ne ister ki? Şaka bir yana, Bilkent Üniversitesi'nin sağladığı üniversite ortamı, bir genç için geleceğe hazırlanma yolunda önemli artılar sağlıyor. Bilkent denilince karnıma hafif bir ağrı girer. Ah ne güzel günlerdi dediğim çok olur. Ankara'ya gittiğimde mutlaka uğrarım kampusa.

Mesleğim olan oyunculuk alanında üniversitemin bana kattığı birçok şey var. Örneğin ciddi oyunculuk gerektiren performanslar yapacağım zaman öğrendiğim bazı teknik ayrıntıları kullanıyorum. Ses, diyaframı kullanma, rahat olma, duyguya girme gibi. Bölümde Zurab Sikharulidze hocamız vardı. Beni ikinci sınıfta keşfetmişti. Beni fark etti, benimle ilgilendi, bana komedi hakkında çok ince şeyler öğretti. Bunları bana özel zaman ayırarak yaptı, çok değişik tüyolar verdi. İşte şimdi üniversitede aldığım bu eğitimi kullanıyorum.

Bilkent Üniversitesi mezunu arkadaşlarınızla iletişiminiz devam ediyor mu? Ekipte başka Bilkent Üniversitesi mezunu var mı?

Ekipte bir Bilkent mezunu daha var: Cemil Büyükdeğerli. Yeni mezun oldu. Daha önce de Bilkent'ten arkadaşlarla çalıştım değişik zamanlarda. Hâlâ görüştüğüm arkadaşlarım var tabii ki.

Hayranlarınızın açtığı siteleri ve forumları takip ediyor musunuz? Hayranlarınızla aranınız nasıl?

Etmiyorum. Sadece olduklarını biliyorum; ama hiç girip bakmadım. İnsanın psikolojisini bozan şeyler de yazıyorlar çünkü. Hemen herkesin kafasında şu var: Bu çocuk daha az popülerken, sadece bizim keşfettiğimiz bir karakterken şimdi paraya, üne, güzel manken kızlarla kavuşacak ve kendini bozacak. Öyle bir şey olmadı. Burada kendi halinde yaşayan bir adamım. Aynı şevkle devam ediyorum. ATV'yle ilk konuşmamızda kendi çizgimizden çıkmayacağımızı belirtmiştik zaten ve bunu kabul ettirdik. Programımıza herhangi bir müdahale olmuyor. Olsa zaten devam etmeyiz. Bu transfer beni bozmadı. Hayatımda değişen tek şey araba almış olmam. Eskiden Ankara'da arabam vardı, İstanbul'da yoktu. Şimdi İstanbul'da da var. Bir de ünlü arkadaşlarım oldu. En önemli kitlem üniversite gençliği zaten ve onlar da yakından tanıyorlar beni.

Tiplemelerde Türk toplumunun son zamanlarda takıntısı haline gelen televizyon programlarından örnekler var. Evlendirme programları çıkışlı Anne Ben Manyak Oldum ve kadın programlarına gönderme yapan Dişi Yakarış bunlara örnek. Bu skeçlerin gerçek hayattaki örnekleri hakkında neler düşünüyorsunuz?

Ben bu programları çok seviyorum. İyi ki varlar ve ben böyle rahat rahat programlar yapıyorum. Bana malzeme veriyorlar, sağ olsunlar. Şimdi ATV'ye geçmemi beklemişler gibi hepsi ATV'ye geldi. En azından neyin izlenmemesi gerektiği hakkında bir şeyler yapabiliyorum. İş dışındaki hayatıma sokmuyorum onları. Daha çok NTV ve CNBC-e izliyorum. Oturup saatlerce bahsettiğiniz programları izlemiyorum; ama Semra Hanım döneminde çok eğlendim, hepsini seyrettim baştan sona. İşte televizyon böyle bir şeydir. İnsanlar içindekine karışamazlar. Sadece izleyip izlememe şansına sahiptirler. Herkes kazanacağı paraya bakıyor zaten, tamamen ekonomik. Bu sektör böyle. Ekonomik düşünceler yüzünden her gün yeni diziler çıkıyor. Yetmiş tane dizi çıktı mesela; bunlardan beş altı tanesi kalacak, gerisi elenecek. Televizyon kanallarında ne yazık ki böyle bir sektör oluştu. Aslında çok da önemli değil. Nasıl olsa bizim tarzımızdaki programları da koyuyorlar. Demek ki iyi bir şey yaptığında yer veriyorlar sana.

Ritmix ve Garanti Bankası reklamlarında rol almanız nasıl gerçekleşti? Aslında ATV'ye geçiş öncesi yeni izleyici kitlemlerle bir ısınma, tanışma fırsatı oldu diyebilir miyiz?

Ritmix ve Garanti Bankası reklamları zamanlama olarak bir şey amaçlanmadan çıktı. Teklif geldi, koşullar hoşuma gitti ve

kabul ettim. Beni tanımayan kitleyle tanışmış oldum. Özellikle Ritmix reklamları çok etkiliydi. Satışlarını artırdım. Benim de satışım arttı. İyi oldu.

Ne tür müzik dinliyorsunuz? Skeçlerde sert müzikler var zaman zaman.

Ceza'yı dinliyor ve bayağı seviyorum. Genelde 80'lerden dinliyorum. Bir dönem İbrahim Tatlıses de dinledim. Demek ki o zamanlar farklıymışım. O dönemi öyle geçirmişim. Aslında daha romantik ve beni etkileyen müzikleri seviyorum. Frank Sinatra'ya bayılırım. Küba müziklerini severim. Programdaki müziklerle Alper ilgileniyor. O Rammstein dinler. Ben de dinlerim, ama onun kadar değil.

Sizi Ata Demire ve Cem Yılmaz'la karşılaştıranlar var. Hangi sanatçıları izliyorsunuz? Beğendiğiniz komedi sanatçıları kimler? Sizi kimler güldürüyor?

Sayıdığımız bu komedyenleri izliyor ve seviyorum. Beni Peter Sellers, Cem Yılmaz, Okan Bayülgen, Beyazıt Öztürk, Yılmaz Erdoğan ve Ata Demire güldürüyor. Cem Yılmaz'ı çok severim. Ata ile benzerliğim hiç yok. Fiziksel olarak belki benziyorumdur; ama yan yana gelmemiz lazım. Göz var nizam var. Onlar zaten stand-up'çı olarak çıktılar. Ata kısa süren bir televizyon programı da yaptı.

Farklı bir ses tonunuz var. Dublaj yapmayı düşünüyor musunuz? Örneğin moda haline gelen Amerikan çizgi filmlerinde?

Farklı mı? Yapacağım o zaman. Yeni bir çizgi film gelecekmış; belki onda yaparım bir şeyler. Ben de istiyorum aslında. En azından yapmadı olmasın.

Değişik tipler için kılıktan kılığa giriyorsunuz. Bu rollere nasıl uyum sağlıyorsunuz? Ses değişikliği gibi konuları nasıl hallediyorsunuz? Ya makyaj ve kostümler?

Tiplerimde makyajımı kendim yapıyorum. Aynanın karşısında çıkıyor karakter. Makyajı kendim yapmam daha rahat çalışma olanağı sağlıyor. Ses değişikliği ise aldığım eğitimin, daha doğrusu komedyenlik yeteneğimin bir parçası.

Gelecekle ilgili projeleriniz neler? Stand-up, talk show gibi farklı şeyler denemeyi düşünüyor musunuz?

Herkese olduğu gibi bana da film ve dizi teklifleri geldi. Ben ilk yaptığım işin özel olmasını isteyen tiplerdenim. Böyle bir rahatsızlığım var. Keyif almadığım bir işte başarılı olamıyorum. Kendi filmimi kendim yapmaya karar verdim. Önce bir senaryo ile ilginç bir konu bulduk ve yazdık. Kardeşim Togan zaten Sinema-Televizyon Bölümü mezunu. Bu yıl çekmeyi düşündüğüm güzel bir film var. Türkiye'de alıştığımız sinema sisteminde değil de değişik bir sistemde

olacak. Mesaj kaygısı olmayacak. İnsanlar öyküyü izleyip sonunda mutlu olacaklar. Gelecekle ilgili projem bu. Ayrıca ileride evlenip çocuk sahibi olmayı düşünüyorum. Bir yuva, bir ev, başka da bir şey istemem.

Kısa film denemeleriniz de varmış. Bunlar hakkında bilgi alabilir miyiz?

Kardeşimin çektiği kısa filmler var. Benim oynamadığım bir filmi ödül de aldı. Onun dışında her ödevinde bir şekilde parmağım oldu zaten. İyi bir ikiliyiz. Birbirimizi çok severiz. O başarılı bir yönetmen olacak. Ona çok güveniyorum. Benden dolayı bir şans da var. Onun yolunu abisi açtı diyecekler; ama kendisi zaten yetenekli.

İzleyici profilinizi tarif eder misiniz? Sizi kimler izliyor?

Benim izleyici profilimle ilgili bilgileri AGB'den alıyoruz. 12-19, 19-25, 25-35 yaş aralarında ne kadar izlendiğim belli. 12-19 ve 19-25'te çok iyiyiz. 25-35'te iyiyiz. 35-45'te kötüydük de son hafta iyi olduk. 45 üstü ise beni hiç anlamıyor. O kuşağın algısı biraz farklı. Algı çok önemli. Skeçlerin içinde mantık arıyorlar. O yüzden ilk başta saçma geliyor onlara. Yeni nesil çok zeki yetişiyor ve akıllı esprilere gülüyorlar. Aradıkları bu zaten.

Vakit ayırdığımız için çok teşekkür ederiz. Başarılar.

Ben teşekkür ederim. Büyük zevkti.

bilkent'ten sonra...

“Bilkent iş dünyasında çok önemli bir marka.”

Oğuzhan Kâzım Eryılmaz

İşletme 2001

Çankaya Süper Lisesi mezunu Oğuzhan Kâzım Eryılmaz, Bilkent Üniversitesi İşletme Bölümü'nü 2001'de bitirdi. Purdue Üniversitesi Krannert Business School'dan MBA derecesi alan ve Başkent Üniversitesi Avrupa Birliği Enstitüsü'nde Avrupa Birliği Politikaları alanında yüksek lisans yapmakta olan Eryılmaz, gıda sektöründe faaliyet gösteren Serender Grup'un genel müdürü.

Oğuzhan Kâzım Eryılmaz, Bilkent yıllarında konsey seçimlerine yönelik etkinliklerin yanı sıra kulüp organizasyonlarında ve sosyal projelerde yer almış. Bu sayede kendini birçok platformda özgürce ifade edebilme becerisi kazandığını ve bunun iş hayatında kendisini başarıya götüren etkenlerin başında olduğunu düşünüyor. Kariyeri oldukça hareketli: Başkent Holding'de ürün müdürlüğü, Şanlı Edessa Restoran'da işletmecilik, Koluman Motorlu Araçlar A.Ş.'de kamu satış yöneticiliği ve şu anki genel müdürlük görevi.

“Yaptığım birçok iş bağlantısında ve akademik çalışmalarında Bilkentli olmam işlerimi kolaylaştırdı. Kimi zaman karşıma Bilkent mezunları çıktı, kimi zaman Bilkent'in kalitesini bilenler. Ben de gerek personel alımlarımda gerek iş bağlantılarımda Bilkentli olanlara öncelik tanıyorum” diyor Eryılmaz. İhtiyaç duydukları elemanları seçerken adayın kendisini sosyal anlamda ne derece geliştirmiş olduğuna ve kendisini nasıl ifade edebildiğine önem verdiklerini belirten Eryılmaz, Bilkentlilerin bu konuda önde olduğunu gözlemlemiştir.

Eryılmaz'a göre Bilkent Üniversitesi'nin en büyük farkı, Türkiye'de birçok üniversite öğrencisinin sahip olmadığı sosyal olanakları, zengin teknolojik ve akademik olanaklarla birlikte öğrencilerine sunabilmesi.

Çalışma yaşamında olabildiğince yükselmeyi, başarılı bir akademik kariyere sahip olmayı ve politikada iyi bir yer edinmeyi hedefleyen Eryılmaz, siyasi adımlar için biraz daha zamana ihtiyacı olduğunu söylüyor.

Ekonomi, pazarlama ve siyaset üzerine kitaplar okumaktan hoşlanan Eryılmaz, binicilik, tenis ve klasik danslarla da ilgileniyor.

“Bilkent tercihlerimin en üstündeydi.”

Peyami Çıklakalyoncu

Uluslararası İlişkiler 2003

Peyami Çıklakalyoncu, Dışişleri Bakanlığı Birleşmiş Milletler Dairesi'nde meslek memuru olarak çalışıyor. Bahçelievler Deneme Lisesi ve Bilkent Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü 2003 mezunu.

Çıklakalyoncu, sekizinci sınıfa kadar Pakistan Büyükelçiliği'nin Ankara'daki okuluna devam etmiş; Güney Asya, Uzak Doğu, Doğu ve Batı Avrupa ülkelerinden öğrencilerle birlikte okumuş. Bu çokkültürlü ortama olan ilgisi, arkadaşlarına sürekli ülkeleri hakkında sorular sorması, onların dillerini öğrenmeye çaba göstermesi, diplomatik kariyerinin belki de ilk adımlarını oluşturmuş.

Dışişleri Bakanlığı'ndaki biriminde, Türkiye'nin Birleşmiş Milletler sistemi içindeki uluslararası kuruluşlara adaylıklarının, bunlara ilişkin destek elde etme etkinliklerinin ve diğer adaylık kampanyalarının yürütülmesinde çalışıyor. Çıklakalyoncu, Birleşmiş Milletler'e yapılan zorunlu ve gönüllü katkı payları ile Birleşmiş Milletler Sivil Toplum Örgütleri Komitesi çalışmalarının takibinde de görev alıyor.

Bilkent'in iş hayatı yanında sosyal yaşamında da önemli katkıları olduğunu düşünen Çıklakalyoncu, üniversitede çeşitli kulüp ve topluluklarda görev almış. Toplumsal Duyarlılık Projeleri kapsamında Ankara Mamak'taki bir okulda üniversiteye hazırlanan öğrencilere ders de vermiş. "Keşke daha çok zaman ayırsaydım bu faaliyetlere" diyor ve öğrenci arkadaşlarına sosyal etkinliklerden uzak kalmamalarını öğütüyor.

Boş zamanlarında seyahat etmeyi seven Çıklakalyoncu, bu yıl Güneydoğu Anadolu turu yapmış. Ağva'ya, Abant'a, Kalkan'a da gitmiş. Kapadokya ve Doğu Karadeniz gezilerine çıkmak istiyor. Danstan vazgeçemiyor; salsa ve rumba dersleri alıyor. Kitaplara, sinemaya ve spora meraklı. Kalkan'da küçük bir motorsiklet kiralayıp Kaş'ı, Kekova'yı, Patara'yı ve Saklıkent'i gezen Çıklakalyoncu, en yakın zamanda bir motorsiklet almayı planlıyor.

“Üç dilde eğitim almış olmanın farkını her zaman yaşıyorum.”

Antalya Lisesi'ni birincilikle bitiren Sera Öner, 1996'da ÖYS ikincisi olarak girdiği Bilkent Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık Bölümü'nden 2001'de mezun oldu. Konferans tercümanlığı yapıyor. Virginia Polytechnic Institute and State University'nin Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde yüksek lisansını tamamlayan Öner, Bilkent Üniversitesi Tarih Bölümü'nde Amerikan Tarihi alanında yüksek lisans çalışmalarına devam ediyor.

Üç dilde (İngilizce, Fransızca, Türkçe) aldığı lisans eğitimi, derslerde edindiği metin çözümlene becerileri ve başta Çevirmenler Kulübü olmak üzere birçok toplulukta aldığı organizasyon görevleri, Sera Öner'e geniş bir kültürel ve sosyal altyapı kazandırmış, meslek yaşamına hazırlanmasında yardımcı olmuş.

İşi vazgeçilmez bir tutku onun için. Birleşmiş Milletler, NATO, Avrupa Birliği Komisyonu, Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası'nda konferans tercümanlığı yapmış. Çeşitli diplomatik görevlerde bulunmuş, bakanlıklarla ve birçok liderle çalışmış. Sahra Çölü'ndeki Timbuktu bölgesi gibi uzak coğrafyalara bile gitmiş.

Öner dile yatkınlık yanında organizasyon becerileri, ekip çalışması ve esneklik gerektiren bir mesleği olduğunu belirtiyor. Kendisine bu özellikleri kazandıran Mütercim-Tercümanlık Bölümü'nü seçmiş olduğu için çok mutlu.

Unutamadığı bir anısını eklemekten geçemiyor: “Bir toplantıda İngilizce konuşacağı söylenen uzmanın bir anda Fransızca konuşmaya başlaması her ne kadar bir anda yüreğimi ağzıma getirdiyse de çok iyi Fransızca bildiğim için çeviriyi hiç aksamadan devam ettirebildim.”

Konferans tercümanları olarak kültürlerarası bir iletişim hizmeti verdiklerini ve hizmet sektöründe çalışıklarından müşteri memnuniyetinin çok önemli olduğuna dikkat çekiyor. Öner, yabancı kültürlere ve dile merak duyanlara, Bilkent Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık Bölümü'nü ilk sıraya koymalarını öneriyor.

Sera Öner

Mütercim-Tercümanlık 2001

“İyi ki Bilkentliyim.”

M. Levent Özaygen

Turizm ve Otel İşletmeciliği 1995

Yükseliş Koleji mezunu olan Levent Özaygen, lisans eğitimini 1995'te Bilkent Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü'nde tamamladı. Ankara Hilton Oteli'nin insan kaynakları direktörü olan Özaygen'in Başkent Üniversitesi'nden MBA derecesi de var.

Levent Özaygen, bölümünün verdiği eğitimi çok kaliteli buluyor. Stajların ve uygulamalı derslerin çok faydasını görmüş. Dedeman ve Hilton otellerinde yaptığı stajlarla sektöre iyi hazırlandığını ve işe alınmasındaki en büyük etkenin Hilton stajındaki performansı olduğunu vurguluyor.

Kariyerine 1996'da Ankara Hilton'un Personel ve Eğitim Bölümü'nde başlayan Özaygen, daha sonra aynı bölümün ve Güvenlik Koordinatörlüğü'nün müdür vekilliğine terfi etmiş. Askerlik sonrası Bilkent Otel ve Konferans Merkezi'nin insan kaynakları müdürü olarak iş dünyasına tekrar merhaba diyen ve 2001'in başında Ankara Hilton'un insan kaynakları müdürlüğüne geçen Özaygen, şimdiki pozisyonuna 2002 sonbaharında ulaşmış.

Geleceğiyle ilgili hedeflerinden biri, Hilton'da operasyon müdürlüğü veya iş geliştirme müdürlüğüne geçiş yapmak, daha sonra da genel müdürlük. Diğer hedefi yine Hilton bünyesinde insan kaynakları üzerine çalışmaya devam ederek Türkiye Hilton Otelleri'nin insan kaynakları direktörü olmak. Özaygen bu hedeflerine Hilton'da ulaşamazsa, şansını saygın uluslararası zincir otellerde ya da farklı sektörlerden tanınmış şirketlerde denemek istiyor. Sektördeki deneyimlerini öğrencilerle üniversite ortamında, bir eğitmen kimliğiyle paylaşmak da istiyor.

İşinden fırsat buldukça mezun arkadaşlarıyla iletişimini sürdüren Özaygen, Bilkent Üniversitesi Mezunlar Derneği'nin yanı sıra Personel Yönetimi Derneği'nin de üyesi. Üniversitede basketbol takımında oynamış olan Özaygen'in basketbol antrenörlüğü sertifikası da var. “Kimbilir belki bir gün bir takım çalıştırırım” diyor. Futbola da meraklı, Fenerbahçeli. Gazeteleri ve aylık dergileri takip etmekten, müzik dinlemekten hoşlanıyor. Seyahat etmek, eşiyile birlikte yeni yerler ve yemekler keşfetmek de hobileri arasında. ■

“Bilkent gerçek bir bilim kenti.”

Narin Emeksiz Adana Anadolu Lisesi'nden mezun. İlk tercihi olarak kazandığı Bilkent Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nün 1998 mezunlarından. ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'ndeki yüksek lisansı sonrasında girdiği Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın Bilişim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nde bilgisayar uzmanı.

Narin Emeksiz, Bilkent Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nden ileri düzeyde bir bilgi birikimiyle mezun olduğunu, bölüm mezunlarının dünya ölçeğinde her geçen gün daha ön planda yer aldığını söylüyor. Lisans eğitimi süresince bilgisayar mühendisliğinin farklı alanlarında uygulamalar geliştirdiklerini, bu çalışmaların kendilerine problemleri hızlı ve doğru analiz etme, değişik tasarımlar üretme, yenilikçi ve etkin çözümler yaratma becerileri olarak geri döndüğünü düşünüyor. Bu aşamaların mesleki yaşam için etkili bir ön hazırlık olduğu kanısında.

“Şu an yurtdışı piyasalarıyla ilgili bir projede görev alıyorum. Geliştirdiğimiz uygulamanın özelliği hızlı, etkin ve hatasız olması; çünkü ansızın ortaya çıkabilecek durumlarda zamanla yarışarak sonuca ulaşmak esastır. İşte bu noktada, aldığımız eğitim ve üniversitede oluşturduğumuz sağlam altyapı en büyük desteğimiz.” diyor. Bilkent'in çağımıza, toplumumuza, geleceğimize ivme kazandıracak bireyler yetiştiren, üniversite, üniversiteli ve üniversite mezunu kavramlarına yön veren bir eğitim kurumu olduğunu düşünüyor.

Emeksiz, Bilkent mezunları arasındaki iletişime ve dayanışmaya önem verdiğini, bu doğrultuda hareket eden Kamuda Bilkent adlı grubun çalışmalarına katıldığını belirtiyor.

Türkçe, Osmanlı tarihi, Türkiye tarihi ve yabancı diller ilgi alanları arasında. Yeni bir dil öğrenmek onun için, o dili kullanan toplumların kültürel ve tarihi yapılarını anlamada en önemli anahtar. ■

Narin Emeksiz

Bilgisayar Mühendisliği 1998

“Her ortamda Bilkentli olmanın ayrıcalığını yaşadım.”

Aslı Özaygen, Atatürk Anadolu Lisesi’ni bitirdi. Lisans diplomasını Bilkent Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü’nden 1996’da aldı. Ankara Hilton Oteli’nde grup ve organizasyon satış yetkilisi.

Dokuz yıldır Hilton’da Aslı Özaygen. Bilkent Üniversitesi Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu’nun staj olanakları sayesinde ilk iş deneyimini Ankara Sheraton Oteli Ön Büro ve Ziyafet bölümlerinde yaşamış. İkinci stajını Ankara Hilton Oteli Marco Polo Restoran ve Ziyafet Bölümü’nde tamamlamış. Mezuniyet sonrası yine Ankara Hilton’da Personel ve Eğitim Bölümü memurluğu, Ziyafet Bölümü sekreterliği yapmış; Konferans ve Ziyafet Bölümü satış yetkilisi olarak da çalışmış. Kurumdaki yapısal değişiklik sonucunda şimdiki unvanını alan Özaygen iş tanımını, grup ve organizasyonların pazarlama ve satış stratejileri ile organizasyonlar süresince operasyon takibi olarak özetliyor.

Uluslararası bir otel zincirinin ziyafet bölümünde çalışmak, okul yıllarındaki tek amacımış Özaygen’in. Bu düşünüyü gerçekleştirmiş olmanın sevincini yaşıyor ve dört beş yıl daha otel yöneticiliği kariyerini sürdürmek istiyor. Hayalinde eşyle birlikte kendi işlerini kurmak, küçük bir butik otel, bir kafe ya da pasta evi açmak var.

Özaygen, “Bilkent zamanındaki staj dönemlerim benim için gerçekten çok önemliydi. İş bulma endişesi yaşamadım; kep giyme törenimin olduğu gün çalışmaya başladım; çalışma ortamına uyum sağlama sorunun da olmadı” diyor. Üniversitede aldığı uygulamalı eğitimlerin, serviste ve mutfakta edindiği bilgilerin işinde büyük faydasını gördüğünü belirten Özaygen, bölümde aldığı işletme derslerinin yöneticilik yaşamındaki katkısına da parmak basıyor.

Özaygen üniversitesiyle bağlarını da koparmamış. Bilkent Üniversitesi Mezunlar Derneği üyesi. Sıra arkadaşlarının çoğuyla görüşüyor. İşi sayesinde karşılaştığı ve görüştüğü mezun arkadaşları da var.

Eşyle seyahat etmek, farklı yerler keşfetmek, değişik mekanlarda yemekler tatmak Özaygen’in en büyük zevkleri arasında. Yemek yapmayı da seviyor; fakat iş yoğunluğu nedeniyle mutfaka pek giremiyor. Özaygen kitap okumaya, yoga ve meditasyona meraklı. Hilton’un Şarap Kulübü’nde düzenlenen faaliyetler de ilgisini çekiyor.

Özaygen Bilkent’e duyduğu sevgiyi şöyle anlatıyor: “Bilkentli olduğum için çok mutluyum. Sektörde büyük bir referans olması, ayrıca eşim Levent’le tanıştığım yer olması nedeniyle Bilkent Üniversitesi benim için çok önemli.”

S. Aslı Özaygen

Turizm ve Otel İşletmeciliği 1996

“Takım ruhunu, öğrenciyken yaptığımız grup çalışmalarıyla, öğrendim.”

Bilkent Üniversitesi Peyzaj Mimarisi ve Kentsel Tasarım Bölümü’nü 1996’da bitiren Ece Ateş, Özel Ayşeabla Lisesi mezunu. 1998’den bu yana Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi’nin Dış Kaynaklı Projeler Birimi’nde uzman olarak görev yapıyor. Ankara Üniversitesi’nde Sosyal Bilimler ve Çevre doktorasına devam eden Ateş, aynı üniversitenin Kamu Yönetimi ve Siyaset Bölümü’ne bağlı olan Kent ve Çevre Bilimleri Anabilim Dalı’ndan yüksek lisans derecesi sahibi.

Ece Ateş, üniversiteye girdiği andan itibaren akademik kariyer hedeflemiş; fakat karşısına çıkan seçenekleri değerlendirip kamu sektörüne adım atmış. “Kendimi geliştirme ve akademik hedeflerime ulaşmada yöneticilerimden her zaman destek alıyorum” diyor Ateş. “İş seçimimde doğru bir tercih yapmış olduğumu söyleyebilirim.”

GAP Bölgesi’nde dış kaynakla yürütülen projelerin koordinasyonu, Ateş’in sorumluluk alanında. Bu projelere örnek olarak Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı’nca desteklenen Sürdürülebilir Kalkınma Programı ve Avrupa Birliği’nin desteklediği GAP Bölgesel Kalkınma Programı’nı gösteriyor.

Ece Ateş

Peyzaj Mimarisi ve Kentsel Tasarım 1996

Ateş, iş yaşamına attığı ilk adımdan bu yana Bilkent mezunlarının takım çalışmasına çok yatkın olduğunu gözlemlemiş. Bunun Bilkent’in öğrencilere kazandırdığı en büyük artılardan biri olduğunu düşünüyor. Derslerde kazandığı kuramsal bilgileri iş hayatıyla beraber uygulamaya başlaması ve bunların deneyim olarak geri dönmesi ona büyük keyif veriyor.

“Aldığım eğitimi işimin her aşamasında kullanıyorum.”

Tolga Günel

Endüstri Mühendisliği 1996

Tolga Günel, Procter & Gamble Türkiye’de sağlık ve güzellik ürünlerinden sorumlu planlama müdürü. Gazi Anadolu Lisesi’nden mezun. Bilkent Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü’nü 1996’da bitirdi.

Procter & Gamble’da bugüne dek birçok görevde bulunan Tolga Günel şirketin İstanbul fabrikasında malzeme-üretim planlaması ve Belçika’da depo operasyon yönetimi üzerine çalışmış. SAP tedarik zinciri proje müdürlüğü de yapmış. Şirketinin değişik kültürlerden ve ülkelerden insanların çalıştığı, her gün yeni şeyler öğrendiği büyük bir okul olduğu kanısında.

Günel’in sorumluluk alanında sağlık ve güzellik ürünleri için talep tahmini, tedarik ve yeni ürün sunumu planlaması var. Birçok şirket içi eğitimi vermiş. İş süreçleri yönetimi ve optimizasyonu konusunda Procter & Gamble’in Batı Avrupa takım liderliğini yapmış.

Üniversite yıllarını şöyle özetliyor: “Bilkent’te edindiğim proje ve takım çalışması pratiğini, geniş bilgisayar olanaklarının verdiği becerileri, öğretim üyelerimizin aştığı araştırma ve öğrenme ruhunu ve Türkiye’nin en başarılı öğrencileriyle geçen senelerin getirdiği her gün daha iyisini yapma arzusunu her zaman kullanıyorum. Öğrenci Konye’ndeki Mühendislik Fakültesi genel sekreterliğimde ve Yöneyem Araştırması Kulübü’ndeki görevimde kazandığım yönetim ve organizasyon tecrübelerinden de faydalanıyorum.”

Günel arkadaşlarıyla bağlantısını koparmamış. Aynı dönem mezunlarıyla bir e-posta grubu kurmuşlar ve sık sık haberleşiyorlar.

Boş zamanlarının çoğunu üç buçuk yaşındaki oğluna ayırıyor. Düzenli olarak spor yapıyor. Türkiye ekonomisi ve Avrupa Birliği hakkındaki yayınları takip ediyor. Gitar çalıyor.

Günel, son olarak bir anısını da paylaşıyor: “Belçika’da çalışırken Hollandalı bir üniversite çalışma grubuna lojistik konusunda bir olay analizi yaptırmıştım. Orada özgeçmişimi anlatırken herkesin Bilkent’ten haberdar olduğunu görünce çok gururlandım.”

“Bilkent’te geniş bir vizyona sahip oluyorsunuz.”

Tolunay Tomruk, Microsoft Telif Hakları Geliştirme Müdürü ve Business Software Alliance Türkiye genel koordinatörü. Ankara Atatürk Lisesi’nden sonra girdiği Bilkent Üniversitesi Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama Bölümü’nü 1991’de bitirdi. Bilgi Üniversitesi’nden MBA diploması da var.

“Yaptığım her işte farklılık yaratabilmeyi, risk almayı ve çevreye farklı gözlerle bakabilmeyi seviyorum. Bunları yapabilmek için de ürün ve kaynak olarak büyük kitlelere ulaşmak gerekiyor. O nedenle kendime Microsoft’da çalışmayı hedef seçmiştim; başardım” diyor Tolunay Tomruk. Microsoft kariyerinde sistem mühendisliği ve Microsoft Office ürün müdürlüğü de var. Şimdiki görevi, Türkiye’de yazılım korsanlığına karşı bir bilinç oluşturulması ile bunun ekonomiye ve telif hakkı sahibine verdiği zararların önlenmesini içeriyor. Bunun için bilişim sektörü liderleri ve devletle ortak çalışıyor. Microsoft’dan önceki iş deneyimleri Bilkent Üniversitesi’nde sistem analistliği ve programcılık, British Council’da bilgi işlem müdürlüğü.

Tomruk’un geleceğe dair hedefi, Türkiye’de teknoloji kullanımına katkıda bulunacak, bilişim sektörüne yön verecek bir yönetici olmak; elli yaşında da emekli olup dünyayı tekneyle dolaşmak.

Kışları kayak, yazları tüplü dalış yapmayı seviyor. Köpekbalığı dalışlarında büyük heyecan duyuyor. En sevdiği spor basketbol. Eşiyle her yıl bir hobi belirliyorlar; şu anki favorileri Latin Dansları. Seyahat etmek de ilgi alanları arasında.

Bilkent’le ilgili düşünceleri ise şöyle: “Bilkent’teyken buranın farklı bir okul olduğunu hissediyordum; ama esas farkı iş hayatına girdiğimde ve eğitim için başka okullara gittiğimde gördüm. Bilkent’te hem öğreniyorsunuz hem de araştırmanın ve öğrenmenin yöntemlerini kazanıyorsunuz. Okul bilgileri piyasada üç dört yılda güncelliğini kaybetse de Bilkent’in verdiği disiplin güncelliğinizi korumanıza yardım ediyor.”

Tolunay Tomruk

Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama 1991

“Bilkent, sosyal ve mesleki yaşamımda bana büyük bir özgüven sağladı.”

Garanti Bankası Bilkent Şubesi'nde Bireysel Pazarlama portföy yardımcısı olarak çalışan Burcu Öneş, Yükseliş Koleji ve Bilkent Üniversitesi Bankacılık ve Finans Bölümü 2004 mezunlarından.

Burcu Öneş bireysel pazarlama ve şube bankacılığını en güzel ve en yoğun biçimde yaşadığını düşünüyor. Bankacılık ürünlerinden yararlanmak isteyen müşterilere finansal danışmanlık çerçevesinde portföy hizmeti veriyor şubesiyle birlikte. Kendisini hep geliştirme gayretinde. Piyasayı, sosyal ve ekonomik gelişmeleri sürekli takip ediyor. Hedefi başarılı bir yönetici olmak.

Bilkent Üniversitesi Öğrenci Çalışma Programı'nda geçirdiği bir yılı, iş yaşamına güzel bir hazırlık olarak değerlendiriyor. Bilkentli olmaktan ve bunu her ortamda dile getirmekten büyük gurur duyduğunu dile getiren Öneş, üniversitesine olan sevgisini “Bilkent'te geçirdiğim her günün benim için çok ayrı ve önemli bir yeri vardır” diyerek belirtiyor.

Hafta içi çok yoğun olduğundan kendine ancak hafta sonları zaman ayırabiliyor. Kişisel ilgi alanları spor, sinema ve alışveriş. Seyahat etmekten de hoşlanıyor. Üniversitede Snowboard ve Motor Sporları kulüplerine katılmış olan Öneş, Türkiye-Avrupa Birliği Derneği, Atlı Spor Kulübü ve Sports International üyesi.

Burcu Öneş

Bankacılık ve Finans 2004

“Açılmayacağını düşündüğünüz kapıları açıyor Bilkent.”

Burcu Aksoy

Amerikan Dili ve Edebiyatı 1993

İzmir Özel Türk Koleji mezunu olan Burcu Aksoy, Bilkent Üniversitesi Amerikan Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden diplomasını 1993'te aldı. Bodrum Rixos Otel'i'nin basın danışmanı.

Öğrenciyken bir dergide Bilkent hakkında yalan haberlerle dolu bir yazı dizisi okumuş Burcu Aksoy. Bir gece oturmuş ve sayfalarca yanıt yazmış dergiye. Mektup rektöre de ulaşınca üniversiteyle ilgili basın çalışmaları yapma teklifi almış. İşte böyle başlamış on iki yıllık basın hayatı Aksoy'un. Üniversitenin son yılında Ankara'nın yerel bir televizyon kanalında ve radyosunda program hazırlayıp sunmuş. Basın dünyasına olan bu ilgisi onu ATV Ankara Haber Merkezi'ne kadar taşımış. Muhabir olarak başlamış, bir süre Spor Servisi'nin sorumluluğunu da üstlenmiş. Sabah Gazetesi Magazin Servisi'nde editörlük, ATV'de Magazin Forever programına muhabirlik ve aynı kanalın Yüz Yüze programında asistanlık yapmış. Daha sonra İzmir'e taşınan Aksoy, Sabah Gazetesi ve çeşitli dergiler için de çalışmış. Ayrıca bazı sanatçılara basın danışmanlığı da yapmış. Sonra Rixos Otel günleri başlamış.

Üniversitede aldığı eğitimin mesleğinde hep yararını gördüğünü söylüyor Aksoy. Düş gücünü zenginleştiren dersler ve okuduğu onlarca roman, hazırladığı yazılarda ve röportajlarında ona çok yardımcı olmuş. “Bilkent'te aldığım dil eğitimi beni hep farklı kıldı” diyen Aksoy, bu konuyla ilgili bir anısını şu sözlerle aktarıyor: Ünlü şarkıcı Ricky Martin Türkiye'ye gelmişti. Basın toplantısında Martin'e tercüme konusunda yardımcı olan kişi yanlış bir çeviri yaptı. Hemen söz alıp doğrusunu söyledim. Salonda çıt yok, herkes bana bakıyor. Gazeteci arkadaşlar hemen düzeltmişti aldıkları notları.”

Bir anısı da ABD'nin Grammy ödüllü şarkıcısı Beyonce'un Rixos'ta kaldığı günlerden: “Beyonce'nin konakladığı dönem çok sıkıntılıydı. Gazeteci arkadaşlar bir kare resim için çabaladı, ben de o resmin çekilmemesi için; çünkü ortada fotoğrafı yasaklayan bir sözleşme vardı. Gazetecilik tarafım bu resim çekilmeli derken, bulunduğum pozisyon buna izin vermiyordu. Geceleri kabuslar gördüm Beyonce gidene kadar.”

Aksoy, işten kalan zamanlarından en büyük payı annesine ayırıyor. Hobileri sinemaya gitmek, seyahat etmek, yüzmek ve uzun yürüyüşler yapmak. Dostlarıyla vakit geçirmekten de büyük keyif alıyor.